

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Beleidsnetwerken in provinciale sportbeleidsvorming: Een casestudie naar beleidsnetwerken in de sport bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland

Aalst, Rick van

Citation

Aalst, R. van. (2022). *Beleidsnetwerken in provinciale sportbeleidsvorming: Een casestudie naar beleidsnetwerken in de sport bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master thesis in the Leiden University Student Repository](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3484214>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Beleidsnetwerken in provinciale sportbeleidsvorming

Een casestudie naar beleidsnetwerken in de sport bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland

Rick van Aalst

S3086666

Universiteit Leiden

Master Management van de Publieke Sector

Masterscriptie

Juni 2022

Begeleidend docent: mevr. Natascha van der Zwan

9.800 woorden (exclusief literatuurlijst & verwijzingen in de tekst)

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterscriptie ‘Beleidsnetwerken in provinciale sportbeleidsvorming’. Deze scriptie heb ik geschreven als afsluiting van de master Management van de Publieke Sector aan de Universiteit Leiden. De masterscriptie is een casestudie waarbij de beleidsnetwerken van de provincies Gelderland en Zuid-Holland op het gebied van sport zijn onderzocht.

Sport vormt een belangrijke bouwsteen in mijn leven, naast een belangrijke uitlaatklep is het een onderwerp waar ik me van kleins af aan mee bezig houd. Doordat ik zelf werkzaam ben bij de provincie Zuid-Holland op het gebied van sport en recreatie ontvouwen de provinciale verschillen hierin zich steeds duidelijker. De verschillen zijn een gegeven, mijn interesse spitste zich in toenemende mate toe op waarom deze verschillen bestaan. Dit vormt de basis voor het onderzoek.

Tot slot wil ik graag mijn begeleidend docent Natascha van der Zwan bedanken voor haar deskundige advies, feedback en support. Verder wil ik de personen bedanken die het dichtsbij mij staan. Ook via deze weg wil ik laten weten dat ik jullie enorm waardeer en er altijd voor jullie zal zijn.

Dan rest mij niks anders dan u veel leesplezier te wensen.

Rick van Aalst

‘s-Gravenhage

Juni 2022

“If you quit once it becomes a habit. Never quit!” – Michael Jordan

Samenvatting

In deze casestudie is onderzocht wat de rol van beleidsnetwerken zijn bij de ontwikkeling van provinciaal sportbeleid bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland. Sport, bewegen en gezondheid zijn thema's die anno 2022 hoogtij vieren. Er is politieke en maatschappelijke aandacht, maar ook bij overheden.

Door middel van documentanalyse is onderzocht welke elementen van beleidsnetwerken bijdragen aan een ontwikkeld provinciaal sportbeleid. Beleidsnetwerken zijn volgens de theorie van Klijn & Koppejan uitgewerkt en geoperationaliseerd in het theoretisch -en methodologisch kader. Bij beoordeling van de data is rekening gehouden met de betrouwbaarheid en validiteit om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen. Een belangrijke kanttekening die gemaakt moet worden is dat de gedane uitspraken enkel betrekking hebben op de provincies Gelderland en Zuid-Holland.

Uit de analyse is gebleken dat Gelderland beleidsmatig stevig inzet op het gebied van sport. In het coalitieakkoord is sport een thema op zich en beschikt Gelderland over het grootste budget. Daarbij beschikt Gelderland over een divers en omvangrijk geïnstitutionaliseerd beleidsnetwerk. Deze institutie maakt een veelvoud aan interacties in de beleidsprocessen mogelijk. De uitkomsten dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het provinciale sportbeleid.

Zuid-Holland daarentegen, schenkt minimale aandacht in het coalitieakkoord aan sport en is qua budget een achterblijvende provincie. Verder schiet Zuid-Holland op veel elementen uit de beleidsnetwerktheorie te kort. Het beleidsnetwerk is niet geïnstitutionaliseerd en er vinden zeer weinig interacties in het beleidsproces plaats. Het beleidsproces is inactief, waar doelen en ambities tussen actoren niet verenigd worden. Het onderontwikkelde beleidsnetwerk draagt in deze hoedanigheid bij aan het onderontwikkelde sportbeleid.

Het belangrijkste discussiepunt heeft betrekking op de omgekeerde causaliteit. Zo kan het onderontwikkelde sportbeleid de formatie en het creëren van een ontwikkeld beleidsnetwerk in de weg staan. Een vervolgonderzoek is aan te raden waarbij wordt onderzocht of een ontwikkeld sportbeleid noodzakelijk is om een ontwikkeld beleidsnetwerk te formeren.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	4
Inleiding	6
Theoretisch kader	9
<i>Beleidsnetwerken</i>	<i>9</i>
<i>Beleidsnetwerken in provinciaal sportbeleid</i>	<i>10</i>
<i>Algemeen</i>	<i>12</i>
<i>Conceptualisering</i>	<i>12</i>
<i>Operationalisering</i>	<i>13</i>
<i>Casuselectie</i>	<i>16</i>
<i>Dataverzameling en analyse</i>	<i>16</i>
<i>Betrouwbaarheid en validiteit</i>	<i>18</i>
<i>Beperkingen</i>	<i>19</i>
Ontwikkeld provinciaal sportbeleid.....	20
Uitwerking afhankelijke variabelen.....	25
<i>Beleidsnetwerk</i>	<i>25</i>
<i>Beleidsproces.....</i>	<i>30</i>
<i>Uitkomsten.....</i>	<i>40</i>
<i>Management van het netwerk.....</i>	<i>41</i>
Conclusie.....	43
Discussie.....	44
Bibliografie	45

Inleiding

Een gezonde geest is een gezond lichaam, aldus het eeuwenoude Romeinse spreekwoord. Dit spreekwoord heeft in de daaropvolgende eeuwen niks aan relevantie ingeboet. Voldoende sport en beweging draagt bij aan een gezonde geest en een gezond lichaam. Mensen die minder sporten en bewegen vergroten de kans op een depressie, hart -en vaatziekten en/of diabetes (Alles over Sport, 2019). Dit is ons, door de gevolgen van de Coronapandemie, nogmaals pijnlijk duidelijk geworden. De sportdeelname cijfers hebben er in 2021 nog nooit zo slecht uitgezien (NOC*NSF, 2021). De Nederlandse Sportraad benadrukt het belang van sport als publieke taak (Nederlandse Sportraad, 2020). De Rijksoverheid, de provincies en gemeenten hebben hier een gedeelde verantwoordelijkheid. Ondanks de gedeelde verantwoordelijkheid bestaat er geen wettelijk kader voor sport, sinds het vervallen van de welzijnswet in 2007 (Breedveld et. al., 2011).

Recente ontwikkelingen roepen wel om een nieuwe Sportwet. Verschillende belangenorganisaties zoals de Nederlandse Sportraad en de Vereniging Nederlandse Gemeenten pleiten hiervoor. Op 8 juli 2021 is de motie Van der Laan over een Sportwet met een ruime Kamermeerderheid aangenomen (Tweede Kamer, 2021). Een nadere verdiepingsslag is vereist om de grove lijnen te verkennen wat de inhoud van de Sportwet zou moeten worden. In het nieuwe coalitieakkoord ‘Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst’ wordt echter zeer beperkte aandacht aan het onderwerp sport geschonken, evenals de beschikbaar gestelde financiële middelen. Een Sportwet lijkt daarmee nog iets voor ver in de toekomst.

Door het ontbreken van een wettelijk kader handelen provincies vanuit hun open huishouding. De colleges van de provincies sluiten hun coalitieakkoorden waarbij de inzet op het gebied van sport sterk uiteenloopt. Sommige provincies vestigen specifieke aandacht op sport door meer budget vrij te maken, scherpere ambities te formuleren en/of gebruik te maken van een beleidsnetwerk.

De essentie van dit onderzoek is om een verklaring te zoeken voor deze bestaande verschillen. Hoe komt het dat de verschillen tussen provincies zo groot zijn, terwijl iedere provincie sport heeft opgenomen in haar coalitieakkoord 2019-2023 (Reitsma & Hoekman, 2019). Beleidsnetwerken vervullen een belangrijke rol in de totstandkoming van sportbeleid. Zij vervullen een aanjagende functie. Daarnaast valt of staat sportbeleid in veel gevallen met een gedegen beleidsnetwerk (Rodrigues et. al., 2013). In dit onderzoek is de verwachting dat provincies met een ontwikkeld beleidsnetwerk een beter provinciaal sportbeleid hebben. De

hoofdvraag in dit onderzoek luidt daarom als volgt: *“Hoe verklaren beleidsnetwerken de verschillen in provinciaal sportbeleid bij provincies in Nederland?”*.

Om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- Wat is ontwikkeld provinciaal sportbeleid?
- Hoe zien de beleidsnetwerken van de provincies Gelderland en Zuid-Holland uit?
- Hoe en welke interacties er plaatsvinden in de beleidsprocessen?
- Wat zijn de beleidsmatige uitkomsten?
- Welke rol spelen de provincies Gelderland en Zuid-Holland bij het managen van het netwerk?

Door middel van een casestudie zal getracht worden antwoord te geven op deze vragen. In deze scriptie is een vergelijkend onderzoek gedaan naar sportbeleid bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland. De y-variabele is hierin al bekend, namelijk het verschil in sportbeleid tussen provincies. In het onderzoek zal voor een verklaring naar de x-variabele moeten worden gezocht. Dit is gedaan aan de hand van de beleidsnetwerkentheorie, hiervoor zijn beleidsdocumenten, rapportages, notities, memo's en publicaties van stakeholders gebruikt.

Door het beantwoorden van de hoofdvraag wordt er een bijdrage geleverd aan een beter begrip op het gebied van sportbeleid. De academische interesse in de analyse van sportbeleid blijft, in tegenstelling tot de interesse van overheden in sport, achter (Houlihan, 2005). Theorieën met een focus op netwerken zijn de afgelopen jaren grotendeels genegeerd (Daellenbach et al., 2006; Quatman & Chelladurai, 2008; Wäsche et. al., 2017).

In dit onderzoek staan juist deze (beleids)netwerken centraal om zo de governance van (top)sportbeleid beter te begrijpen. Dit onderzoek draagt bij aan een beter begrip hoe beleidsnetwerken bij provincies werken. Vanuit de empirie wordt onderzocht welke, en hoe deze concepten van beleidsnetwerken bijdragen aan een ontwikkeld sportbeleid. Hierdoor is het onderzoek wetenschappelijk relevant.

Een ontwikkeld sportbeleid is in het voordeel van iedere inwoner. In dit geval profiteren de inwoners van de provincies Gelderland en Zuid-Holland van ontwikkeld beleid. Toegankelijkheid en bereikbaarheid van sport werkt stimulerend en draagt bij aan een goede mentale en fysieke gezondheid. Dit duidt op de maatschappelijke relevantie. In het ideale geval beschikt iedere provincie over sportbeleid wat deze voordelen voor haar inwoners waarborgt.

In deze masterscriptie zal allereerst het theoretisch kader worden gepresenteerd. De theorie rondom beleidsnetwerken wordt uiteengezet met daarbij de concepten die in dit onderzoek centraal komen te staan, dit vormt de wetenschappelijke basis voor het onderzoek. Na het theoretisch kader volgt het methodologisch kader. Daarna zal een conceptualisering van *ontwikkeld sportbeleid* worden gegeven en in relatie worden gebracht met beide provincies, zo wordt de eerste deelvraag beantwoord. Vervolgens worden de centrale begrippen uit de beleidsnetwerktheorie onderzocht bij de provincies. Door dit te doen worden deelvragen twee, drie, vier en vijf beantwoord. Uiteindelijk resulteert dit in een conclusie waarin antwoord gegeven wordt op de hoofdvraag en wordt deze gecombineerd met een discussie.

Theoretisch kader

Beleidsnetwerken

Sport als georganiseerde discipline dateert van eind negentiende, begin twintigste eeuw. Zo wordt sport gezien als een sociale constitutie waarbij actoren en groepen voortdurend met elkaar interacteren (Agostini, 1995). Beleidsnetwerken spelen in deze discipline een belangrijke rol. Allereerst wordt nader uiteengezet wat de beleidsnetwerk benadering volgens de literatuur inhoudt. Vervolgens wordt de vertaalslag gemaakt naar sport en provincies.

Dit onderzoek heeft als doel de beleidsvormingsprocessen en de resultaten van provinciale beleidsontwikkeling beter te begrijpen. De eerste analyses van beleidsnetwerken in de wetenschap dateren uit de vroege jaren 70. De beleidsnetwerktheorie borduurt voort op de interactieve beleidsaanpak ('interactive policy approach'). Bij deze benadering wordt beleid gezien als uitkomst en het resultaat, vormgegeven door verschillende interacties door een verscheidenheid aan actoren (Lindblom, 1965; Allison, 1971; Cohen, March & Olsen, 1972). Verder kent de beleidsnetwerktheorie invloeden van intergouvernementele relatie theorieën (Friend et. al., 1974; Hanf & Scharpf, 1978). Hierbij wordt de omgeving van organisaties gekenmerkt door andere organisaties. Om bestaansrecht te verwerven moeten organisaties bepaalde bronnen met elkaar uitwisselen. Op deze manier ontstaan er wederzijdse (afhankelijkheids)relaties en een bepaald netwerk (Levine & White, 1961; Benson, 1982).

Door de jaren heen heeft de beleidsnetwerk benadering zich geëvolueerd tot de theorie van vandaag de dag. De beleidsnetwerk benadering behoudt de essenties van vroegere theorieën, echter wordt bij de beleidsnetwerk benadering de institutionele context (Rhodes, 2009) toegevoegd. De institutionele context is een aanvulling om meer inzicht te krijgen waarbinnen de verschillende interacties tussen actoren plaatsvinden.

Een belangrijke assumptie bij de beleidsnetwerk benadering is dat beleid geproduceerd wordt in uiterst complexe interactieprocessen. Er bestaat een groot aantal actoren die onderling afhankelijk van elkaar zijn (Hanf & Scharpf, 1978; Benson, 1982). Actoren hebben elkaar nodig om bepaalde doelstellingen te bereiken. De interacties tussen verschillende actoren vinden plaats rondom een bepaald beleidsterrein. Binnen deze interacties gelden bepaalde regels om het gedrag van de actoren te reguleren. Al deze verschillende interacties tussen actoren worden de zogenoemde "games" genoemd (Crozier & Friedberg, 1980; Rhodes, 1981; Scharpf, 1997). De actoren handelen op basis van hun positie in het netwerk. Het beleidsproces wordt, volgens de beleidsnetwerk benadering, gezien als een

aaneenschakeling van ‘games’ tussen actoren. In dit proces heeft iedere actor een eigen probleem, perceptie, oplossing en beeld van het overige netwerk (Klijn & Koppejan, 2000).

Een ander essentieel onderdeel van de beleidsnetwerk benadering is het managen van het beleidsnetwerk. In de theorie is de manager niet de centrale actor, maar wordt deze meer in termen gevat als stimulator, facilitator of aanjager (Forester, 1989). Interessant om te onderzoeken welke rol de provincies Gelderland en Zuid-Holland op zich nemen.

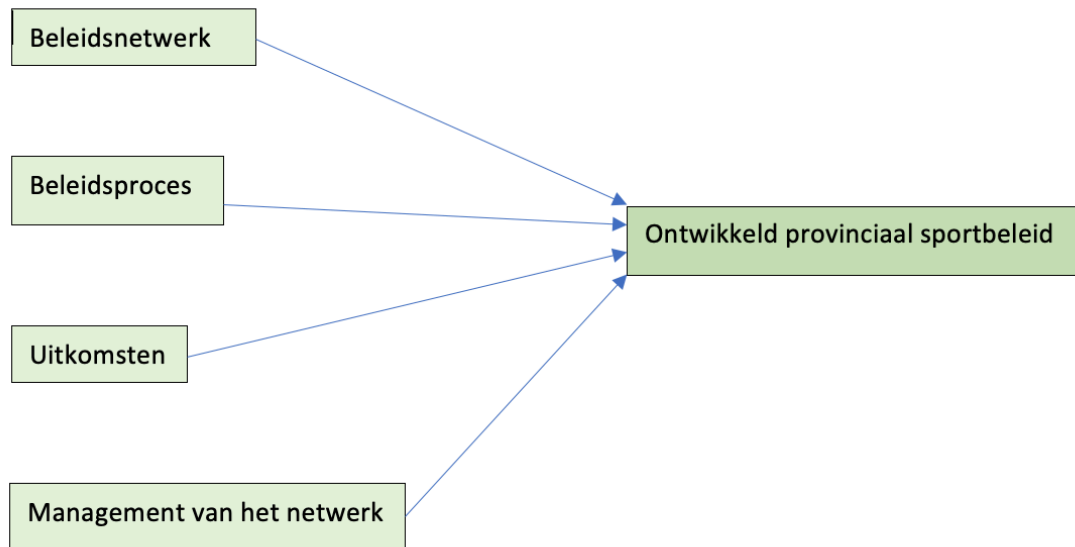
Beleidsnetwerken in provinciaal sportbeleid

In de vroege jaren 90 zijn de eerste onderzoeken verschenen waarbij vanuit een netwerk perspectief gekeken werd naar sport (Nixon, 1992; Roderick, 1998). Vanaf dat moment werden netwerk-georiënteerde benaderingen steeds vaker geadopteerd als analyse instrument. Zo werden de eerste inter-organisatorische netwerken in sportcompetities bestudeerd (Cousens & Slack, 1996) en werd het sportnetwerk geanalyseerd op basis van macht en afhankelijkheid (Wolfe et. al., 2002).

Ondanks toenemende aandacht van overheden op het gebied van sportbeleid, heeft sportbeleid in de wetenschap relatief weinig aandacht gekregen. Sport onderzoekers hebben de beleidsnetwerken benadering opvallend vaak genegeerd (Daellenbach et al., 2006; Quatman & Chelladurai, 2008; Wäsche et. al., 2017). In dit onderzoek staan juist deze beleidsnetwerken centraal om zo de beleidsvorming van sportbeleid beter te begrijpen. Het succes van sportbeleid, of sportprogramma's, hangt namelijk voor een groot deel af van de relaties tussen de betrokken actoren in het beleidsnetwerk (Rodrigues et. al., 2013). Sportbeleid wordt op een veelal integrale manier aangevlogen. Bij overheden uit dit zich in de vertaling van sport over meerdere beleidsdomeinen, zoals gezondheidsbeleid, omgevingsbeleid en/of ruimtelijke ordening. Verder kan onderscheid gemaakt worden tussen de topsport en de breedtesport. Een mooi voorbeeld om te illustreren hoe sterk de context afhangt waar welke actoren bij betrokken zijn is het NOC*NSF (Nederlands Olympisch Comité & Nederlandse Sport Federatie). De organisatie is in 1993 gefuseerd. Als er een onderwerp op de beleidsagenda komt te staan over inclusiviteit, of breedtesport dan zal de NSF-tak zich in het netwerk willen nestelen. Mocht het gaan over een vraagstuk gericht op de Nederlandse Olympiërs dan is de NOC-tak hier de aangewezen actor voor.

Gebruikmakend van de theorie van Klijn & Koppejan worden de beleidsnetwerken bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland. Dit wordt gedaan door de volgende elementen; het beleidsnetwerk, het beleidsproces, uitkomsten en het management van het netwerk (Klijn &

Koppejan, 2000). Hierbij wordt de verwachting uitgesproken dat een goed beleidsnetwerk leidt tot een goed ontwikkeld sportbeleid. Zie figuur 1 conceptueel model.

Figuur 1 Conceptueel model

Vanaf de eeuwenwisseling hebben onderzoekers wel degelijk onderzoeken gedaan gericht op sport. Sport onderzoekers hebben netwerk-georiënteerde theorieën toegepast op verschillende onderdelen uit de sport zoals; verenigingen, clubs, promotie, commercie en evenementen (Wolfe et. al., 2002; Wäsche et. al., 2017). Recente studies hebben zich enkel gericht op netwerken bij sportverenigingen en netwerken in sportprogramma's (Lehtonen & Petri, 2021; Seippel & Belbo, 2021). De rol van overheden, met name op provinciaal niveau, is in de algehele bestudering van netwerken in sportbeleid achtergebleven. Deze masterscriptie gaat juist uit van het provinciale niveau en analyseert het sportbeleid als geheel door middel van beleidsnetwerken. Zo draagt dit onderzoek bij aan een veel breder begrip over de rol die beleidsnetwerken vervullen bij de totstandkoming van provinciaal sportbeleid, waar sportprogramma's en sportverenigingen onderdelen van (kunnen) zijn. Dit maakt dat deze casestudie inspringt in een gat wat momenteel in de literatuur bestaat.

Methodologisch kader

Algemeen

In deze masterscriptie is gekozen voor een vergelijkend onderzoek naar sportbeleid op basis van documentanalyse. Het ‘‘waarom’’ element in de verklarende onderzoeksvraag maakt dat deze meer Y-georiënteerd is. In het onderzoek zal dus voor een verklaring naar de x-variabele moeten worden gezocht, dit is gedaan via de beleidsnetwerktheorie.

Conceptualisering

In deze masterscriptie staan een aantal belangrijke concepten centraal die bijdragen aan de beantwoording van de onderzoeksvraag. De afhankelijke variabele in dit onderzoek is het bestaande verschil in provinciaal sportbeleid. Via de onafhankelijke variabelen wordt geprobeerd de afhankelijke variabele te toetsen en een verklaring te vinden voor de bestaande verschillen.

Allereerst is er het concept *ontwikkeld provinciaal sportbeleid*. Een ontwikkeld provinciaal sportbeleid omvat in dit onderzoek de provinciale ambities, geschreven in het coalitieakkoord 2019-2023. Een omschrijving van het beschikbare budget die beide provincies vrijmaken voor het beleidsterrein en/of de provinciale beleidsdoelen integraal verweven zijn met andere beleidsdomeinen zoals gezondheid, ruimtelijke ordening en het omgevingsbeleid.

De verklaring wordt gezocht door middel van de beleidsnetwerktheorie waarin de concepten; het beleidsnetwerk, het beleidsproces, de beleidsmatige uitkomsten en het management van het netwerk centraal staan (Klijn & Koppejan, 2000). Het beleidsnetwerk omvat de mate waarin actoren afhankelijk van elkaar zijn voor het bereiken van de beleidsdoelstellingen. Het beleidsproces omvat hoe de interacties plaatsvinden tussen de actoren in het provinciale sportbeleidsproces (Crozier and Frieberg, 1980; Scharpf, 1997). De beleidsmatige uitkomsten zijn de resultaten die de interacties tussen de verschillende actoren hebben opgeleverd. Deze kunnen worden vertaald in bijvoorbeeld een provinciaal sportakkoord, uitvoeringsagenda's, evenementenbeleid of verankering in ander beleid. Management van het netwerk is de rol die de provincies spelen in het verbeteren van de (spel)interacties en de uitkomsten.

Operationalisering

In dit onderdeel wordt het theoretische begrip beleidsnetwerken geoperationaliseerd tot analyseerbare termen. In het theoretisch kader is de theoretische basis gelegd en zijn de verschillende invloeden besproken, tot de theorie van vandaag de dag. Uit dit kader is gebleken dat beleidsnetwerken een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het succes van sportbeleid (Rodrigues et. al., 2013). Onderstaande *figuur 2 operationalisering beleidsnetwerken* presenteert de operationalisering.

Het beleidsnetwerk is ontwikkeld als in het beleidsnetwerk verschillende soorten organisaties deelnemen. Overheden, maatschappelijke organisaties en/of (sport)verenigingen. Daarbij speelt de diversiteit en verscheidenheid een rol. Zo kunnen organisaties uit verschillende domeinen komen, zoals sport, zorg of onderwijs. Verschillende soorten organisaties uit verschillende domeinen maken een beleidsnetwerk ontwikkeld en divers.

Het beleidsproces is ontwikkeld als actoren zich kunnen identificeren met de provinciale ambities op basis van hun eigen doelen en percepties. Binnen een ontwikkeld beleidsproces vinden aantoonbare interacties plaats en is inzichtelijk aan welke processen (games) actoren deelnemen.

De uitkomsten zijn de resultaten die de interacties in de verschillende beleidsprocessen hebben opgeleverd. Dit zijn belangrijke producten die bijdragen aan de ontwikkeling van het sportbeleid.

Het management van het netwerk is ontwikkeld bij provincies als zij tijdens de interactieprocessen een coördinerende en faciliterende rol kunnen vervullen, waardoor kansen, bedreigingen en mogelijke conflictsituaties kunnen worden aangegrepen.

Concepten	Indicatoren	Databronnen
<i>Beleidsnetwerk</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Welke actoren betrokken zijn in het netwerk: <ul style="list-style-type: none"> o Overheden o Bedrijven o Maatschappelijke organisaties o (Sport)verenigingen - De afhankelijkheid tussen actoren op basis van: bevoegdheden, status, legitimiteit, kennis, informatie en geld (bronnenverdeling). 	Provinciale beleidsdocumenten, de Startnotitie Sport en Recreatie (Zuid-Holland) en de beleidsagenda Gelderland Sport! 2020-2023 (Gelderland). Gelders Sportakkoord. Provinciale nieuwsbrieven. Overige provinciale publicaties. Websitepagina's van stakeholders, partners en organisaties. Provinciaal Blad.
<i>Beleidsproces</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Welke percepties (definities of beelden) hebben de verschillende actoren van het provinciale sportbeleid; - Welke doelen de actoren zelf willen nastreven; - Aan welke "games" besluiten actoren deel te nemen; - Hoe vinden de interacties daadwerkelijk plaats. 	Beleidsagenda Gelderland Sport! 2020-2023, Gelders Sportakkoord 2.0, rapportages, beleidsdocumenten, interne memo's en notities. Websitepagina's van stakeholders, partners en organisaties.
<i>Uitkomsten</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Wat de interacties beleidsmatig opleveren. 	Beleidsdocumenten, *zie databronnen <i>beleidsnetwerk en beleidsproces</i>
<i>Management van het netwerk</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe managen beide provincies het netwerk, op basis van spelmanagement <ul style="list-style-type: none"> o Hoe brengen de provincies het aanwezige netwerk, de bronnenverdeling en de percepties samen om zo kansen 	Beleidsdocumenten, *zie databronnen <i>beleidsnetwerk en beleidsproces</i>

	<p>en bedreigingen die binnen het netwerk plaatsvinden te benutten, of juist te vermijden;</p> <ul style="list-style-type: none">○ Hoe kunnen provincies dit spelmanagement beïnvloeden.	
--	--	--

Figuur 2 Operationalisering beleidsnetwerken

Casusselectie

De cases zijn doelgericht geïdentificeerd waarbij het gaat om een most-similar case study (Seawright & Gerring, 2008). Provincie Gelderland is koploper als het gaat om provinciaal sportbeleid. Aan de andere kant staat Zuid-Holland, tot 8 jaar geleden heeft de provincie niet ingezet op sport. Sinds de vorige collegeperiode – 2019-2023 – is sport terug op de provinciale beleidsagenda komen te staan.

De cases verschillen op 1 dimensie, de x -en de y-variabele (Seawright & Gerring, 2008). De controlevariabelen komen voort uit de theorie en operationalisering over de beleidsnetwerken, zie *figuur 3 casusselectie*. Via deze controlevariabelen wordt geanalyseerd of, hoe en onder welke omstandigheden deze variabelen terugkomen bij beide cases en hoe dit bijdraagt aan de y-variabele.

Case	X	C1	C2	C3	C4	Y
Gelderland	Ontwikkeld beleidsnetwerk	Multistakeholders beleidsnetwerk	Gecoördineerd, ingericht en gestructureerd beleidsproces	Gepubliceerde beleidsmatige uitkomsten	Management van het netwerk	Ontwikkeld provinciaal sportbeleid
Zuid-Holland	Onderontwikkeld beleidsnetwerk	Beperkt beleidsnetwerk	Niet ingericht beleidsproces	Gepubliceerde beleidsmatige uitkomsten	Management van het netwerk	Onderontwikkeld provinciaal sportbeleid

Figuur 3 Casusselectie

Dataverzameling en analyse

Voor het onderzoek is met gebruik gemaakt van (beleids)documenten. Deze documenten zijn geraadpleegd via de provinciale websites. Al deze documenten zijn gevonden door middel van een selectie die is gemaakt in de zoektermen. De zoektermen die zijn gebruikt: ‘provinciaal sportbeleid’, ‘sport en bewegen’, ‘openbare ruimte’, ‘provinciaal sportakkoord’, ‘sport in provinciale coalitieakkoorden’, ‘partners’ en ‘samenwerking in de sport’. Verder zijn er verschillende kenniscentra geraadpleegd zoals het Kenniscentrum Sport & Bewegen en het Mulier Instituut. Tot slot zijn websites geraadpleegd van stakeholders, partners en organisaties.

Op de landingspagina van de provincie Gelderland wordt via het thema ‘Wonen en leven in Gelderland’ doorverwezen naar de pagina ‘Gelderland Sport!’. Op deze pagina zijn verschillende links gebruikt om zo de volgende documenten te raadplegen; Beleidsagenda Gelderland Sport! 2020-2023, Gelders Sportakkoord 2.0, Brochure Op weg naar de toekomst – open clubs en Vitale Sportparken, Rapport sportvriendelijke omgeving in Gelderland en het Inspiratiedocument Natuurinclusief Sporten en Bewegen.

Op de landingspagina van de provincie Zuid-Holland is eenzelfde strategie gehanteerd. Via het thema ‘Gezonde en veilige leefomgeving’ is de provinciale ‘Sport en recreatie’ pagina bezocht. Via deze pagina is het beleidsdocument Startnotitie sport en recreatie 2020 geraadpleegd.

Om meer inzicht te krijgen in de interactieprocessen zijn documenten van stakeholders, partners en organisaties geraadpleegd. Met name visie -en strategiedocumenten. Daarnaast is het platform ‘Gelders Sportakkoord verbindt’ geraadpleegd waarmee individuele doelstellingen van partners in relatie gebracht konden worden met die van provincie Gelderland. Voor Zuid-Holland is het ‘kennisplatform Recreatie, Toerisme, Landschap en Sport geraadpleegd.

Naast de websites van beide provincies zijn ook de kenniscentra Mulier Instituut en kenniscentrum Sport & Beweging geraadpleegd. Het Mulier Instituut is een kenniscentrum dat veelal eigen onderzoek doet, al dan niet in opdracht van overheden, naar sport en bewegen in Nederland. Het hoofddoel is sociaalwetenschappelijke kennis ontwikkelen om zo de beleidseffectiviteit van sport te bevorderen (Mulier Instituut, 2022). Om een overzicht te krijgen van sport in provinciale coalitieakkoorden is de analyse gebruikt van het Mulier Instituut. Via de zoekterm “sport in provinciale coalitieakkoorden” is de publicatie direct via Google te vinden. Het gaat hierbij specifiek om de coalitieakkoorden 2019-2023, dit omdat sport niet eerder in het provinciale coalitieakkoord van Zuid-Holland voor kwam. Kenniscentrum Sport & Beweging verspreidt (wetenschappelijke) kennis over sport en bewegen en ondersteunt bij complexe vraagstukken (Kenniscentrum Sport & Beweging, 2022).

De verkregen data zijn geanalyseerd door middel thematische tekstanalyses. Deze thematische tekstanalyse is gebaseerd op de dimensies uit de beleidsnetwerktheorie. De verschillende dimensies luiden als volgt: 1) netwerk, met als synoniemen stakeholders en partners. 2) interactie, met als synoniemen samenwerking en proces. 3) doelen met als synoniemen ambities, percepties, belangen. 4) Provinciale rol, met als synoniemen regisseur, verbinder, facilitator en aanjager.

Betrouwbaarheid en validiteit

De data worden tot slot getoetst op de volgende elementen; betrouwbaarheid en validiteit. Een voordeel van deze kwalitatieve methode van onderzoek doen is dat de cases bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland zeer gedetailleerd onderzocht kunnen worden (Boeije, 2005). Daarnaast is het mogelijk om tijdens het schrijfproces af te wisselen tussen dataverzameling en analyse. Dit zorgt ervoor dat de betrouwbaarheid van de opgedane waarnemingen en bevindingen wordt vergroot (Boeije, 2005). Om de betrouwbaarheid verder te vergroten is tijdens dit onderzoek een logboek bijgehouden. In dit logboek zijn alle keuzes en mijlpalen vastgelegd, inclusief datum. Dit is een transparante manier van onderzoek doen waarmee openheid voor collega-onderzoekers gecreëerd wordt. Dit logboek geeft collega-onderzoekers inzicht over de inspanningen, tijdsperiode en middelen die in het onderzoek zitten om tot de gedane conclusies te komen (Knaap et. al., 2020).

De validiteit geeft antwoord op de vraag, wordt er gemeten wat je wilt meten (Bryman, 2015). De interne validiteit wordt gewaarborgd doordat het onderzoeksdesign en de cases zorgvuldig uitgekozen zijn. Er is gekozen voor een multiple casestudie om zo in staat te zijn om de cases met elkaar te vergelijken. Een multiple casestudie is hierom robuuster dan een single case study (Boeije, 2009). Het onderzoeksdesign past goed bij de verklarende onderzoeksvraag wat de kans op valide onderzoek versterkt.

De externe validiteit valt of staat met een gedegen operationalisering van de centrale kernconcepten. Het eerste concept ‘ontwikkeld provinciaal sportbeleid’ kent geen grondslag in de literatuur wat de operationalisering des te belangrijker maakt. Vervolgens is de beleidsnetwerktheorie van Klijn en Koppejan nauwkeurig geoperationaliseerd, met specifieke aandacht voor de begripsvaliditeit. Het bewaken van de begripsvaliditeit zorgt ervoor dat de theoretische begrippen verklaringen uit de empirie opleveren.

Beperkingen

Het onderzoek kent echter een grote beperking. Dit onderzoek geeft inzicht in verschillen tussen slechts twee provincies. De verzamelde data hebben enkel betrekking op de provincies Gelderland en Zuid-Holland en zijn niet repliceerbaar naar andere provincies. Dit geldt ook voor de conclusies. Dit maakt dat in de conclusie geen uitspraken gedaan kunnen worden over de verschillen in sportbeleid in Nederland, maar enkel bij de onderzochte provincies.

Een andere beperking is dat dit onderzoek uitgevoerd is door één onderzoeker. De kans op een bepaald vooroordeel tijdens de dataverzameling treedt dan sneller op. Door dit in dit hoofdstuk te benoemen wordt getracht dit tot een minimum te beperken.

Ontwikkeld provinciaal sportbeleid

‘‘Wat is een ontwikkeld sportbeleid?’’

Om een beeld te vormen over een ontwikkeld provinciaal sportbeleid is het belangrijk om verschillende thema's en een bredere context te schetsen. Op basis hiervan kan de conclusie gemaakt worden of dit beleidsterrein al dan niet ontwikkeld is. Dit is onderzocht op basis van de beschreven ambities in het coalitieakkoord 2019-2023, waar op ingezet wordt, de integraliteit van sportbeleid en het budget wat wordt vrijgemaakt.

Provincie Gelderland

Sport heeft een prominente rol in het Gelderse coalitieakkoord. Het, in 2019 gesloten, coalitieakkoord 'Samen voor Gelderland' is het product van de partijen VVD, CDA, GroenLinks, PvdA en de ChristenUnie (Gelderland, 2019). Sport wordt gepositioneerd als op zichzelf staand beleidsterrein. In het coalitieakkoord staan vervolgens verschillende richtingen die in de collegeperiode centraal zullen staan.

Gelderland richt zich op de verduurzaming van sportclubs/verenigingen en helpen mee aan de doorontwikkeling van open en vitale verenigingen (Gelderland, 2019). Verenigingen vormen de traditionele georganiseerde kant van de sport in Nederland. Gelderland maakt ook ruimte vrij om vrijwilligers, trainers en talenten door te ontwikkelen (Gelderland, 2019).

Naast de georganiseerde sport richt Gelderland zich op de maatschappelijke kant van sport. Het Nationale Preventieakkoord (2018) is vertaald naar de Gelderse context. Met het Preventieakkoord probeert de overheid roken, overmatig alcoholgebruik en overgewicht een halt toe te roepen (Rijksoverheid, 2018). Daarnaast bestaat er aandacht voor minder valide sporters, met als uitgangspunt dat sport voor iedereen toegankelijk moet zijn. Sportverenigingen worden gestimuleerd om hun faciliteiten hierop af te stemmen (Gelderland, 2019).

Gelderland wil de tweedeling in sportdeelname verkleinen. Zo sporten en bewegen mensen in armoede bewezen minder dan mensen die niet in armoede leven (Breedveld, 2006; Kenniscentrum Sport & Bewegen, 2021). In het Gelderse coalitieakkoord wordt daarom aangedrongen op het blijven ondersteunen van partijen die zich inzetten om sporten voor iedereen mogelijk te maken.

De laatste ambitie is dat verder gebouwd wordt aan het provinciale Gelders Sportakkoord. De provincie Gelderland was in 2017 de eerste Nederlandse provincie die met

dit akkoord kwam. Het Gelders Sportakkoord kent haar oorsprong bij het landelijk sportakkoord. Het landelijk sportakkoord is in 2018 ondertekend door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en het Nationaal Olympisch Comité & Nederlandse Sportfederatie (NOC*NSF). De belangrijkste doelstelling uit dit akkoord is om sport toegankelijk te maken voor iedereen (Rijksoverheid, 2018). Dit wordt nagestreefd aan de hand van zes thema's. *Inclusief sporten en bewegen* moet bijdragen dat iedere Nederlander een leven lang plezier kan beleven aan sporten en bewegen (Alles over Sport, 2019). Een *duurzame infrastructuur* waarbij sportaccommodaties worden verbeterd en verduurzaamd en dat de openbare ruimte beweegvriendelijker ingericht wordt (Alles over Sport, 2019). *Vitale sport -en beweegaanbieders* waarbij alle typen aanbieders hun aanbod op het gebied van sport en bewegen kunnen verbreden (Alles over Sport, 2019). Een *positieve sportcultuur* waarbij iedereen zorgeloos, veilig en eerlijk kan sporten (Alles over Sport, 2019). *Van jongs af aan vaardig in bewegen* waarbij meer kinderen gaan voldoen aan de beweegnorm (Alles over Sport, 2019) en als laatste thema *topsport die inspireert*. Topsportprestaties en topevenementen vormen een grote mate van inspiratie en verenigende waarde van sport (Alles over Sport, 2019). Het Gelders Sportakkoord is de vertaling van het landelijke sportakkoord naar de provinciale context. In 2021 is de tweede versie, Gelders Sportakkoord 2.0, gelanceerd (Gelderse Sport Federatie, 2021). Dit akkoord is gesloten tussen provincie Gelderland, de Gelderse Sportfederatie en in totaal meer dan 130 andere partners (Gelderse Sport Federatie, 2021). Gemeenten, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven dragen allen in meer of mindere mate bij aan het verbeteren van het sportklimaat in Gelderland. Het akkoord is een 'levend' document wat inhoudt dat de aangesloten organisaties zelf bepalen of, en op welke onderdelen zij aansluiten. De verschillende thema's fungeren als kapstok die uitmonden in verschillende concrete projecten en/of acties (Gelderse Sport Federatie, 2021).

Dit alles heeft ertoe geleid dat Gelderland zich als dé sportprovincie van Nederland heeft ontplooid. Een goede sportinfrastructuur, impactvolle (top)sportevenementen en een continue drang voor verdere ontwikkeling (Omroep Gelderland, 2020). Hiernaast heeft Gelderland met het lanceren van het eerste provinciale sportakkoord gewerkt aan een omvangrijk en vooruitstrevend beleidsnetwerk.

Zuid-Holland

Tot acht jaar geleden heeft sport geen plek in het coalitieakkoord gekregen. Met de komst van het coalitieakkoord 'Elke dag beter' wat in 2019 is gepubliceerd, is hier een einde aan gemaakt. De coalitie VVD, ChristenUnie, SGP, GroenLinks, PvdA en het CDA hebben sport weer op de provinciale beleidsagenda gezet (Zuid-Holland, 2019). In tegenstelling tot Gelderland heeft sport geen eigen plek binnen het coalitieakkoord. Sport valt onder de paraplu van 'Gezond en veilig Zuid-Holland' en valt binnen dit overkoepelende thema onder 'Recreatie en leefomgeving', (Zuid-Holland, 2019, p. 37-39). De verschillen worden pas echt duidelijk als nader ingegaan wordt op de geformuleerde ambities.

Er zijn slechts een drietal bullet-points aan sport gewijd in het hele coalitieakkoord. Allereerst moet sport een bijdrage leveren aan voldoende recreatiemogelijkheden in de provincie (Zuid-Holland, 2019). Hierbij wordt sport dus gedefinieerd als recreatiemogelijkheid en niet als een doel op zich. Daarnaast moet dit gerealiseerd worden in 'groene gebieden', (Zuid-Holland, 2019, p. 39). Opvallend is dat sport niet in relatie wordt gebracht met sportverenigingen, maar met recreatie. Ook ontbreken relaties met andere beleidsdomeinen. Zo worden er geen verbanden gelegd met gezondheid of ruimtelijke ordening.

Verder wil Zuid-Holland grote sportevenementen medemogelijk maken (Zuid-Holland, 2019). Hierbij ligt de focus op de omgeving, maar zijn hier geen sport gerelateerde termen of voorwaarden aan verbonden. Het is niet duidelijk welk type evenementen medemogelijk gemaakt moeten worden. Ook is niet duidelijk hoe en welke organisaties hiervoor geschikt zullen zijn.

Tot slot spreekt de provincie de ambitie uit om in gesprek te gaan met gemeenten, gericht op sport en bewegen in de openbare ruimte en de verduurzaming van accommodaties (Zuid-Holland, 2019). Hierbij ontbreekt een duidelijke visie. Ter bevordering van welk doel of ambitie moeten deze gesprekken bijdragen, en waarom worden alleen gemeenten hierbij betrokken.

Provinciale middelen

Provincies gebruiken hun algemene middelen om te voldoen aan hun kerntaken (IPO, 2022). Deze taken liggen op onder andere: aanleg en onderhoud van provinciale wegen, natuur, verkeer en toezicht houden op de naleving van verschillende milieuwetten, waterschappen en gemeenten (Rijksoverheid, 2022). Sport is geen kerntaak van provincies. Provincies bepalen zelf het budget wat voor sport vrijgemaakt wordt. Daarom zijn de provinciale middelen voor sport een belangrijke graadmeter of sport provinciale aandacht geniet.

Het gemiddelde budget wat provincies uitgeven op het gebied van sport wordt op basis van onderstaande *figuur 4* berekend. Uit de beschikbare gegevens van acht van de twaalf provincies blijkt dat het totaalbudget voor sport 63,4 miljoen euro bedraagt. Het gemiddelde per provincie bedraagt 7,9 miljoen euro (totaalbudget gedeeld door het aantal provincies). Dit vormt het uitgangspunt om te beoordelen hoe veel de provincies Gelderland en Zuid-Holland verhoudingsgewijs vrijmaken. Met 20 miljoen euro is Gelderland de absolute koploper op dit gebied (Reitsma & Hoekman, 2019) en zit hiermee dus ver boven het gemiddelde.

Provincie Zuid-Holland zit echter ver onder dit gemiddelde. Deze financiële gegevens waren voor onderstaande publicatie niet beschikbaar. Vanwege mijn werkzaamheid bij provincie Zuid-Holland beschik ik wel over deze informatie. Provincie Zuid-Holland heeft in deze collegeperiode structurele middelen van 7 ton per jaar voor sport en bewegen. Voor de gehele collegeperiode komt dit op een budget van 2,8 miljoen euro, waarmee Zuid-Holland dus achterblijft ten opzichte van het provinciale gemiddelde.

Gelderland kent vanwege de grote aandacht in het coalitieakkoord voor sport, het hebben van een provinciaal sportakkoord en het grootste budget over een ontwikkeld provinciaal sportbeleid. Zuid-Holland schenkt minimale aandacht in het coalitieakkoord aan sport en is qua budget een van de achterblijvende provincies. Om deze redenen is de afhankelijke variabele in Gelderland een ontwikkeld provinciaal sportbeleid en voor Zuid-Holland geldt een onderontwikkeld provinciaal sportbeleid.

Provincie	Financiële middelen voor sport genoemd in coalitieakkoord	Financiële middelen voor sport genoemd in uitvraagronde
Drenthe	Niet genoemd	Geen informatie
Flevoland	Niet genoemd	Geen informatie
Friesland	€300.000 jaarlijks voor thema 'topsport'	€300.000 (jaarlijks t/m 2020) aan Topsport Noord, vanaf 2021 €326.800 (jaarlijks) structureel aan Topsport Noord
Gelderland	€20 miljoen voor periode 2019-2023 voor het thema 'gezonde leefomgeving, voeding, sport en bewegen'	€2.625.000 voor sport (begroting voor 2020)
Groningen	€3,5 miljoen voor periode 2019-2023 voor thema 'welzijn, sport en bewegen'	€2,3 miljoen voor de periode 2019-2023 - directe investering voor sport, daarnaast bijdragen vanuit mobiliteit, leefbaarheid, economie en energie
Limburg	€10 miljoen voor periode 2019-2024 voor sport	Geen informatie
Noord-Brabant	Niet genoemd	Niet precies bekend, ongeveer €2,8 miljoen (jaarlijks) sportbudget
Noord-Holland	€1,4 miljoen voor periode 2019-2023 voor thema 'sport en verduurzaming accommodaties'	Geen informatie
Overijssel	€14 miljoen voor de periode 2019-2023 voor het thema 'sociale kwaliteit, sport en leef platteland'	Geen informatie
Utrecht	Niet genoemd	Geen informatie
Zeeland	Niet genoemd	€250.000 (jaarlijks) voor Sportzeeland, €250.000 (jaarlijks) voor sportevenementen, €150.000 (jaarlijks) vanuit breder budget voor vitaliteit en gezondheid
Zuid-Holland	Niet genoemd	Geen informatie

Figuur 4 Provinciale gelden genoemd in coalitieakkoord t.b.v. sport en bewegen. Bron: Reitsma & Hoekman, 2019 gepubliceerd door Mulier Instituut

Uitwerking afhankelijke variabelen

In dit onderdeel worden de afhankelijke variabelen van het onderzoek, via de beleidsnetwerktheorie, gepresenteerd. De beleidsnetwerktheorie is via de controlevariabelen beleidsnetwerk, beleidsproces, uitkomsten en management van het netwerk toegepast op de cases Gelderland en Zuid-Holland. In het geval van Gelderland is onderzocht op welke wijze de controlevariabelen bijdragen aan een ontwikkeld sportbeleid. In het geval van Zuid-Holland is naar een verklaring gezocht voor het onderontwikkelde sportbeleid. Zie *figuur 3 casusselectie* voor een uitgebreidere toelichting van de controlevariabelen.

Beleidsnetwerk

‘‘Hoe zien de beleidsnetwerken van de provincies Zuid-Holland en Gelderland uit?’’

Het beleidsnetwerk omvat de mate waarin actoren afhankelijk van elkaar zijn voor het bereiken van de beleidsdoelstellingen vastgelegd in de provinciale coalitieakkoorden.

De eerste dimensie van het beleidsnetwerk zijn de betrokken actoren in het netwerk. Gelderland kent een bijzonder uitgebreid beleidsnetwerk. Allereerst wordt in het coalitieakkoord gerefereerd aan het feit dat samenwerking al plaatsvindt met gemeenten, de Gelderse Sportfederatie, sportorganisaties, sportverenigingen en bedrijven (provincie Gelderland, 2019). Het Gelderse Sportakkoord geeft echter een nog duidelijker beeld van hoe omvangrijk het Gelderse netwerk is. Dit multi stakeholder beleidsnetwerk telt in totaal 149 partners afkomstig uit de sport, zorg, welzijn, overheid, toerisme en onderwijs. Al deze partners hebben zich verenigt in het Gelders Sportakkoord, wat vanaf heden het Gelders Sportakkoord 2.0 heet.

Categorie	Sport	Zorg	Welzijn	Overheid	Toerisme	Onderwijs
Het aantal aangesloten organisaties	59	16	30	28	9	7

Figuur 5 Het aantal soorten aangesloten organisaties verdeeld per categorie Gelderland

Zuid-Holland kent een aanzienlijk minder uitgebreid netwerk. In de Startnotitie Sport & Recreatie (beleidsverkenning naar sport) worden verschillende stakeholders genoemd. Het gaat hier om de volgende organisaties: Team Sportservice Zuid-Holland, Gehandicaptensport Nederland, Vereniging Sport en Gemeenten en het NOC*NSF (Zuid-Holland, 2020). Provincie Zuid-Holland beschikt ook over het Kennisplatform Recreatie, Toerisme,

Landschap en Sport (Zuid-Holland, 2020). Dit platform biedt voor gemeenten, regio's, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties de plek om kennis, ideeën en plannen uit te wisselen (Staat van Zuid-Holland, 2020). Via de sub-kop "kennisnetwerk" kan meer inzicht worden vergaard over de aangesloten actoren. Met een totaal aantal van 14 organisaties staat dit in schril contrast met Gelderland. Uit de data van het kennisplatform blijkt ook dat er alleen sportorganisaties zijn aangesloten. Het verschil in omvang en diversiteit maken de beleidsnetwerken in Gelderland en Zuid-Holland twee tegenovergestelde.

Category	Sportvereniging	Watersportvereniging	Fietsvereniging
Het aantal aangesloten organisaties	4	4	2

Figuur 6 Het aantal aangesloten organisaties verdeeld per categorie Zuid-Holland

De tweede dimensie is de afhankelijkheid van actoren op basis van kennis, bevoegdheden, legitimiteit en status. Deze bronnenverdeling (Klijn, Koppejan & Termeer, 1993) is voor beide provincies uitgewerkt.

De wederzijdse afhankelijkheid wordt via het volgende citaat van gedeputeerde sport Jan Markink geïllustreerd: "Het mooie van dit akkoord (Gelders Sportakkoord 2.0) vind ik dat veel verschillende organisaties een thema of project uit het Sportakkoord gaan trekken. Toen we in 2017 begonnen met het Gelders Sportakkoord waren het onze provinciale ambities waar we partners bij zochten. Dat is nu echt anders. We werken nu samen aan onze gezamenlijke doelen voor een beter sportklimaat in Gelderland.", (Wijchen Nieuws, 2021).

Alle verschillende actoren die zich hebben verbonden aan één, of meerdere centrale thema's uit het provinciaal sportakkoord, doen dit in eerste instantie vanuit bepaalde kennis die zij bezitten. Zo ook de aangesloten partner 'Achterhoek in Beweging'. Dit consortium van acht Achterhoekse gemeenten (Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost-Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk) handelt vanuit eigen expertise om zo op regionaal en lokaal niveau projecten in gang te zetten (Achterhoek in Beweging, 2022).

Een andere aangesloten partner genaamd Sportief Groot Worden! draagt op een eigen, andere wijze bij. Deze partij benut specifieke kennis waardoor zij een eigen Gelders model voor talentontwikkeling hebben ontwikkeld (Sportief Groot Worden, 2021). Dit ontwikkelingsmodel is een specialisme van Sportief Groot Worden! waarmee de organisatie een bepaalde positie in het netwerk toe-eigent en waar andere organisaties in het netwerk afhankelijk van kunnen zijn.

Als laatste voorbeeld wordt Ziekenhuis Gelderse Vallei aangehaald. Zo schrijft het ziekenhuis dat zij mee zullen gaan doen met het Gelders Sportakkoord 2.0 (Gelderse Vallei, 2021). Met hun specifieke kennis en expertise op het gebied van topsportgeneeskunde en bredere zorgpreventie committeren zij zich aan thema's uit het Gelders sportakkoord. Zo is het netwerk uiteindelijk bepalend en leidend op welke thema's wordt ingezet en welke acties daaruit voortkomen.

Het hebben van 'gezamenlijk doelen', volgens gedeputeerde Jan Markink, zorgt ervoor dat de legitimiteit van de provincie afneemt. Het gaat niet alleen meer om de bevrediging van alleen provinciale ambities, maar werkt hedendaags ook andersom. Dit werkt tegenstrijdig, want het is complex om binnen een dergelijk multi-actor netwerk ieders belang te bevredigen. Zeker omdat er geen centrale coördinatie door de provincie plaatsvindt. In Gelderland is een netwerk ontstaan waarbij de provincie niet meer 'in the lead' is, maar dit organisch heeft overgedragen aan het netwerk (Sportknowhow, 2021).

In het Gelders Sportakkoord 2.0 wordt gewerkt met *aanvoerders* per thema. Dit is een duidelijk voorbeeld van bronnenverdeling op basis van toegekende status. De aanvoerders (coördinatoren) krijgen zo een verhoogde status om de uitvoering van een thema of actie op te pakken. De coördinatoren worden de kartrekkers van de thema's. In totaal zijn er dertien aanvoerders verspreid over de zes centrale thema's (Gelders Sportakkoord, 2021). De aanvoerders worden niet formeel benoemd door de provincie maar verwerven dit door zich extra in te zetten op een bepaald thema. Zij verkrijgen de status van aanvoerder door iedere aangesloten partner die zich met hetzelfde thema bezighoudt. Hieronder een weergave van de aanvoerders per thema. Interessant om te constateren is dat provincie Gelderland alleen vertegenwoordigd is bij het thema duurzame infrastructuur, *zie figuur 7*. De vraag reist of de provincie zich op deze manier wel in staat stelt om het netwerk te overzien, bij te sturen en/of te beïnvloeden.

Thema	Inclusief sporten	Duurzame sportinfrastructuur	Vitale sport -en beweenaanbieders	Positieve sportcultuur	Een leven lang bewegen	Topsport die inspireert
Aanvoeders	De Liemers Bredtesport (Jacqueline van Pelt)	Boost Pump Tracks (Joost Wichman)	Achterhoek in Beweging (Jan Minkhorst)	Spectrum Elan (Wouter Hebbink)	HAN (Wouter Hebbink)	Topsport Gelderland (Gudo Kramer)
	De Onderwijsspecialisten (Nico Teunisen)	Provincie Gelderland (Rob Verhoeven & Jacques Nuijens)	KNVB (Laura Metiary)	De Stille Verbroken (Renald Majoor)	Topsport Gelderland (Gudo Kramer)	
	Spectrum Elan (Önder Gurses en Timo Riphagen)				St. NLOM! Bas Spijkerman	

Figuur 7 Overzicht van de aanvoeders per centraal thema uit het provinciaal sportakkoord

In Zuid-Holland is de provincie nog heel duidelijk wel in the lead. Uit de provinciale websitepagina ‘Sport en bewegen’ is op te maken dat de bronnenverdeling plaatsvindt vanuit de provincie zelf. Momenteel worden twee subsidieregelingen uitgevoerd door externe partijen, Team Sportservice en Fonds Gehandicaptensport. Team Sportservice houdt zich sinds 1976 bezig met de maatschappelijke kant van sport en bewegen (Team Sportservice, 2022). Zij bekleeden een kennisfunctie waarmee gemeenten worden geholpen bij de uitvoer en toepassing van lokaal sportbeleid (Team Sportservice, 2022). Fonds Gehandicaptensport is een organisatie die sportorganisaties ondersteunt om mensen met een handicap meer te laten sporten (Fonds Gehandicaptensport, 2022).

De eerste subsidieregeling ‘versterking sport en beweegaanbod in de openbare ruimte 2022’ voert Team Sportservice in mandaat van de provincie uit (Provinciaal Blad, 2022). ‘*In huis beschikken zij over verregaande kennis over de sport -en bewegwereld*’, (Provinciaal Blad, 2022, p. 3). Een duidelijke verdeling op basis van kennis.

De tweede subsidieregeling ‘sportactiviteiten voor mensen met een beperking’ kent eenzelfde motivatie. Fonds Gehandicaptensport voert de provinciale subsidieregeling voor de provincie uit (Overheid.nl, 2022). Zuid-Holland mag hierbij gebruik maken van de kennis en het platform wat Fonds Gehandicaptensport zelf ontwikkeld heeft (Overheid.nl, 2022, p.3).

Beide partijen zijn met de uitvoering belast, zo ontvangen zij verregaande bevoegdheden. Team Sportservice heeft een eigen websitepagina ontwikkeld waarmee aanvragen voor subsidies ingediend kunnen worden (Team Sportservice, 2022). Een belangrijk onderdeel van deze bevoegdheden is dat de subsidieaanvragen beoordeeld worden door een onafhankelijke jury (Overheid.nl, 2022). In deze jury neemt geen beleidsmedewerker van de provincie Zuid-Holland deel. Dit maakt beïnvloeding en sturing vanuit de provincie onmogelijk.

Ook bij de andere subsidieregeling, die wordt uitgevoerd door Fonds Gehandicaptensport, vindt eenzelfde constructie plaats. Provincie Zuid-Holland sluit aan bij de werkwijze van het fonds, het zogeheten Uniek Sporten platform. Via dit platform worden de subsidieaanvragen gedaan en worden vervolgens beoordeeld door Fonds Gehandicaptensport (Uniek Sporten, 2022). Ook bij deze subsidieregeling worden verregaande bevoegdheden aan de uitvoerende organisatie toebedeeld.

De subsidieregelingen sluiten aan bij de provinciale ambities, omdat de voorwaarden waaraan voldaan moet worden inhoudelijk door de provincie ontwikkeld is. Dit is terug te zien in de openstellingsbesluiten, gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Echter ontbreken hierdoor belangrijke interacties op basis van de bronnenverdeling. Interacties op het gebied

van kennis t.a.v. (door)ontwikkeling van de subsidieregelingen, maar ook in brede zin ontbreken. Belangen, behoeften en doelen van de uitvoerende partijen worden niet meegenomen in de subsidieregelingen. Er ontstaat zo geen wederzijdse afhankelijkheid, er wordt een beroep gedaan op partijen waarvan de provincie denkt dat die de juiste zijn. Ook worden op deze manier geen duurzame relaties opgebouwd, als de subsidieregelingen zijn afgerond is nog maar zeer de vraag of de relaties standhouden.

In algemene zin worden de benoemde stakeholders uit de Startnotitie Sport & Recreatie niet betrokken bij de ontwikkeling van het Zuid-Hollandse sportbeleid. Provincie Zuid-Holland werkt geenszins aan de ontwikkeling van het interactieproces. Enerzijds wordt door de focus op subsidieregelingen niet gewerkt aan een institutionalisering van het netwerk. Dit heeft provincie Gelderland wel gedaan door middel van het provinciaal sportakkoord, dit kan als institutionalisering van het netwerk gezien worden. Anderzijds investeert provincie Zuid-Holland niet in kenmerken die naar voren komen in het interactieproces zoals de interesse in de belangen, wensen en behoeften van actoren. Dit kan van grote invloed zijn op toekomstige interacties en de omvang van het netwerk.

Beleidsproces

‘Hoe en welke interacties er plaatsvinden in de beleidsprocessen?’

Het beleidsproces omvat hoe de interacties plaatsvinden tussen de actoren in de provinciale sportbeleidsprocessen. Deze voortdurende reeksen van spelen verschillen sterk tussen de provincies. Dit komt omdat de betrokken actoren tussen de netwerken van beide provincies sterk uiteenlopen. De betrokken actoren zijn de spelers in het spel (Klijn, Koppejan & Termeer, 1993).

Allereerst zijn de percepties (definities of beelden) onderzocht die de verschillende actoren van het provinciale sportbeleid hebben. In Gelderland wordt sport in de breedste zin van het woord neergezet. Topsport, breedtesport, aangepast sporten, de openbare ruimte, accommodaties en beweegaanbieders. De brede thema's worden in het provinciaal sportakkoord in kleinere acties tot uitvoering gebracht. Op deze manier worden actoren uitgedaagd om hun eigen percepties te ontwikkelen, binnen voor hen relevante thema's, vanuit hun eigen focusgebied. De actoren kunnen op deze manier hun eigen doelen bepalen die zij willen nastreven, én aan welke 'games' zij deel willen nemen. Het open karakter van het Gelderse Sportakkoord laat dit ook toe. Het interessante van het netwerk van provincie Gelderland is dat er naast de sportwereld ook actoren uit andere beleidsdomeinen betrokken

zijn. Actoren uit de zorg, welzijn, overheid, toerisme en onderwijs hebben zich allen gecommitteerd op verschillende thema's binnen het provinciaal sportakkoord. In onderstaande tabel wordt geïllustreerd dat het focusgebied van partners, ook in de praktijk, leidend is voor de bijdrage op welk thema. In een nieuwspublicatie van het ziekenhuis Gelderse Vallei wordt de perceptie rondom sport en gezondheid uiteengezet. Het ziekenhuis zet zich daarmee in op voeding, sporten, bewegen, slaap, preventie en met de aparte afdeling Sports Valley (Gelderse Vallei, 2021). Sports Valley is een aparte afdeling die via een multifunctionele aanpak aan een gezonde topsport werkt (Gelderse Vallei, 2021). Vanuit deze percepties heeft het ziekenhuis zich aangesloten aan twee thema's uit het provinciaal sportakkoord; een leven lang bewegen en topsport inspireert.

Eenzelfde voorbeeld is te zien bij de organisatie De Onderwijsspecialisten. Deze organisatie maakt zich onder andere hard voor inclusief onderwijs, waarbij sport en beweging belangrijke onderdelen zijn van het welzijn en persoonlijke ontwikkeling van kinderen (De Onderwijsspecialisten, 2022). Vanuit deze perceptie op het onderwijs, waar sport onderdeel van is, committeert de organisatie zich aan het provinciale thema inclusief sporten. Actoren worden in de provincie Gelderland goed in staat gesteld om aan de hand van het sportbeleid eigen percepties te ontwikkelen.

Domein	Zorg	Welzijn	Overheid	Toerisme	Onderwijs
Actor/aangesloten partner	Ziekenhuis Gelderse Vallei (sportmedisch centrum).	Jeugdfonds Sport & Cultuur Gelderland.	Gemeente Ede.	Achterhoek Toerisme.	De Onderwijsspecialisten.
Focusgebied	Sportmedisch centrum die zorg verleent rondom sport gerelateerde problemen van alle niveaus (Gelderse Vallei, 2022).	Financiële ondersteuning voor kinderen en jongeren uit arme gezinnen om zo toch deel te kunnen nemen aan sport -en culturele activiteiten (JFSC Gelderland, 2022).	De gemeente Ede draagt bij vanuit een overkoepelende ambitie die zich richt op zo veel mogelijk kansen te creëren om te sporten en te bewegen (Ede, 2019).	Regiomarketingorganisatie die zich inzet voor de sport -en beweegmogelijkheden in de Achterhoek (Achterhoek, 2022).	Onderwijsaanbieder in het basis -en voortgezet speciaal onderwijs (de onderwijsspecialisten, 2022).
Aangesloten bij welk thema uit Gelders provinciaal sportakkoord	Een leven lang bewegen & topsport inspireert.	Inclusief sporten, positieve sportcultuur & topsport inspireert.	Inclusief sporten, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport -en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, een leven lang bewegen & topsport inspireert.	Duurzame sportinfrastructuur.	Inclusief sporten.

Figuur 8 focusgebieden aangesloten organisaties per domein in relatie tot de thema's provinciaal sportakkoord Gelderland

De beleidsmatige aandacht in Zuid-Holland is zeer gering, waardoor het voor actoren lastig wordt om op basis hiervan eigen percepties te ontwikkelen. Dit hangt verder af van de provinciale koers, de beleidsthema's, en van de mogelijke interactie met andere (conflicterende) actoren (Klijn & Koppejan, 2000). Zoals eerder aangegeven beschikt Zuid-Holland over het Kennisplatform Recreatie, Toerisme, Landschap en Sport (Zuid-Holland, 2020). Dit platform biedt voor gemeenten, regio's, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties de plek om kennis, ideeën en plannen uit te wisselen (Staat van Zuid-Holland, 2020). Anders gezegd, met elkaar te interacteren. Eveneens zou dit de plek kunnen zijn waar actoren de ambities van de provincie kunnen achterhalen. Opmerkelijk is dat "sport" geen eigen thema op het kennisplatform heeft. Via de sub-kop "kennisnetwerk" kan meer inzicht worden vergaard over welke organisaties deelnemen, maar niet aan welke onderwerpen de aangesloten organisaties willen bijdragen. Door het ontbreken van inhoudelijke sportbeleidsthema's op het kennisplatform kan er geen relatie worden gelegd met de percepties van de aangesloten organisaties.

Als tweede onderdeel is onderzocht welke doelen de actoren willen nastreven, mogelijke conflicten en hoe dit vervolgens afgestemd wordt. Gelderland kent een groot netwerk waarbij iedere actor eigen wensen, belangen en doelen wil nastreven. De opbouw van het provinciale sportakkoord zorgt ervoor dat dit voor het grootste gedeelte bevredigd wordt. Het netwerk van Gelderland kent verschillende soorten aangesloten organisaties; sport, zorg, welzijn, overheid, toerisme en onderwijs. In het onderzoek is gekozen om individuele doelstellingen van individuele sportorganisaties te relateren aan de thema's uit het provinciaal sportakkoord. Zie onderstaande *figuur 9* voor een schematische weergave.

Er valt waar te nemen dat iedere sportorganisatie uiteenlopende doelen nastreven. Alle organisaties werken vanuit eigen kennis, expertise en bevoegdheden, verworven uit de bronnenverdeling. Zo focust Uniek Sporten zich op mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, en richt de Bas van de Goor Foundation zich op mensen met diabetes. Op woensdag 6 november 2019 hebben verschillende organisaties de 'Papendal Experience' georganiseerd (Gelderse Sportfederatie, 2019). Een samenwerking tussen de Gelderse gemeenten Arnhem, Nijmegen en Apeldoorn, provincie Gelderland, Bas van de Goor Foundation, Uniek sporten en het Sportcentrum Papendal (Gelderse Sportfederatie, 2019). Een samenwerking tussen organisaties en overheden uit het beleidsnetwerk die zich gezamenlijk hebben ingezet om kinderen te inspireren om meer te gaan sporten en bewegen.

De interacties die hebben plaatsgevonden kunnen in het licht van de “game” inclusief sporten worden gehouden. Het uiteindelijke programma laat zien dat er een dynamisch interactieproces heeft plaatsgevonden. Hierbij is duidelijk dat aan ieders doel belang wordt gehecht, maar is ook waar te nemen dat sommige organisaties hun eigen doelen bijstellen. Zo focust Sportcentrum Papendal zich op topsporters, *zie figuur 9*. Tijdens de ‘Papendal Experience’ zijn 225 leerlingen uit het voortgezet onderwijs ontvangen en vallen zodoende niet in de doelgroep die Sportcentrum Papendal voor ogen heeft. Desondanks werkte Sportcentrum Papendal mee door haar deuren te openen. Aan de andere kant hebben Uniek Sporten en de Bas van de Goor Foundation een plek in het programma gekregen door vanuit eigen kennis en expertise bij te dragen aan het inspireren van kinderen om meer te sporten en bewegen.

Vanwege de specifieke doelen die nagestreefd worden, waarbij organisaties meestal meerdere doelen nastreven, kan provincie Gelderland geen volledige afstemming bieden. De uiteenlopende na te streven doelen, de houding van actoren en de strategieën zijn niet centraal te coördineren. Daarmee scoort provincie Gelderland dus minder goed gezien de operationalisering.

In mogelijke conflictsituaties kan dit leiden tot een stagnatie in het beleidsproces. In het provinciaal sportakkoord wordt gesproken over de verwevenheid van de provinciale ambities met de doelen van de partners. Echter kenmerken de verschillende spelen in het beleidsproces zich door een hoge mate van dynamiek (Klijn, Koppejan & Termeer, 1993). Zo heeft het onafhankelijke beleidsadviesbureau DSP in 2020 een verkennend onderzoek gedaan naar de ondermijningsrisico’s in de Gelderse sport (DSP, 2020). Dergelijke onderzoeken kunnen partners in het Gelderse sportbeleidsnetwerk mobiliseren. Die kunnen het bestaande beleidsproces aantasten en zorgen voor een herziende bronnenverdeling. Het kan voor toenemende aandacht zorgen op het gebied van ondermijning in de sport, wat mogelijk in conflict kan komen met de belangen van andere soorten organisaties in het netwerk. Uit provinciale beleidsdocumenten wordt onvoldoende duidelijk hoe provincie Gelderland met dergelijke (conflict)situaties omgaat.

Sportorganisatie	Uniek sporten	Bas van de Goor Foundation (BVDGF)	Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB)	Stichting de Liemerse Breedtesport	Sportcentrum Papendal
Individuele doelen	Iedereen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking aan het sporten krijgen (Uniek Sporten, 2022).	Mensen met diabetes in beweging brengen (BVDGF, 2022).	Iedereen moet van voetbal kunnen genieten, op elk niveau en een leven lang (KNVB, 2022).	Exploitatie van een sportaccommodatie ter bevordering van het sporten en bewegen door alle lagen van de samenleving, met atletiek als extra focus (De Liemerse Breedtesport, 2022).	Het zo goed mogelijk faciliteren van de 350 topsporters die Papendal als trainingsbasis hebben (Papendal, 2022).
Aan welke ‘games’ de organisaties deelnemen (thema’s uit provinciaal sportakkoord)	Inclusief sporten.	Inclusief sporten.	Inclusief sporten, vitale sport -en beweegaanbieders & positieve sportcultuur.	Inclusief sporten, vitale sport -en beweegaanbieders & een leven lang bewegen.	Inclusief sporten, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport -en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, een leven lang bewegen & topsport inspireert.

Figuur 9 Overzicht individuele doelen van sportorganisaties gerelateerd aan de deel te nemen ‘games’ uit Gelderland.

De individuele doelen van de organisaties afkomstig uit de Startnotitie Sport & Recreatie van Zuid-Holland worden in *figuur 10* schematisch weergegeven. Ook deze organisaties streven allen specifieke, eigen doelen na. Echter vindt er in het beleidsnetwerk van provincie Zuid-Holland geen vereniging van deze doelen plaats. Actoren komen niet met elkaar in contact en hoeven hun handelingen op deze manier niet op elkaar af te stemmen. Zo blijft het ieder voor zich, tekenend voor het Zuid-Hollandse beleidsproces.

In het beleidsnetwerk van Zuid-Holland vinden zeer weinig interacties plaats. Zo zijn er geen interacties waar te nemen tussen organisaties op het kennisplatform Recreatie, Toerisme, Landschap en Sport (RTLS). De interacties die plaatsvinden focussen zich rondom de uitvoering van de subsidieregelingen ‘versterking sport -en beweegaanbod in de openbare ruimte’ en ‘sportactiviteiten voor mensen met een beperking’ (provincie Zuid-Holland, 2022). De interacties in deze processen vinden altijd plaats tussen Team Sportservice en een beleidsmedewerker van provincie Zuid-Holland. De interactie met Fonds Gehandicaptensport idem. Wederom een gemiste kans omdat interacties tussen actoren zo niet plaatsvinden.

Opvallend is dat het kennisplatform RTLS Team Sportservice en Fonds Gehandicaptensport niet op het platform deelt. Geen van in *figuur 10* genoemde organisaties zijn op dit forum terug te vinden. “*De provincie Zuid-Holland wil met dit kennisplatform een proces in gang zetten waarbij betrokken partijen met elkaar en met de provincie in gesprek gaan, over de eigen grenzen heen kijken, informatie uitwisselen en de samenwerking te bevorderen*” (Staat van Zuid-Holland, 2022, p. 1). Door de ontbrekende interacties is dit een mooi citaat, maar geen realistisch streven.

Er hebben maar op één moment in tijd aantoonbare interacties plaatsgevonden in Zuid-Holland. Er heeft op 30 januari 2020 een stakeholdersbijeenkomst plaatsgevonden waarbij gedeputeerde Anne Koning in gesprek is gegaan met verschillende stakeholders. Aan deze bijeenkomst hebben twaalf organisaties uit het sport -en beweegdomein deelgenomen, onder andere Team Sportservice, Atletiek Unie, NOC*NSF en de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (KNHS), (provincie Zuid-Holland, 2020). Vanuit een beleid verkennend perspectief zijn de onderwerpen sport en bewegen besproken. De interacties tussen de verschillende organisaties hebben een drietal thema’s opgeleverd als input voor het provinciale sport -en beweegbeleid. Deze thema’s waren bereikbaarheid, aantrekkelijkheid en inclusiviteit (provincie Zuid-Holland, 2020). Deze thema’s zijn vervolgens, vanuit de kennis, expertise en bevoegdheden van de actoren inhoudelijk geladen. Het enige voorbeeld uit de praktijk waaruit blijkt dat er wel degelijk interacties plaatsvinden in Zuid-Holland. Het grote

probleem is echter dat sinds deze bijeenkomst geen enkele vergelijkbare bijeenkomst heeft plaatsgevonden, of dat er aantoonbaar beleidsmatige invulling aan deze thema's is gegeven door de provincie.

Een probleem wat zo ontstaat is een toenemende mate van desinteresse in de provinciale beleidsspelen. Als organisaties zich op basis van eigen doelen niet kunnen identificeren in het provinciale netwerk dan is de waarde om deel te nemen gering. Dit is in de praktijk, en ook in deze tabel, terug te zien. Er kan geen enkele relatie worden gelegd met de doelen van organisaties en de provinciale ambities.

Sportorganisatie	Team Sportservice	Fonds Gehandicaptensport	Vereniging Sport en Gemeenten (VSG)	Nationaal Olympisch Comité & Nederlandse Sportfederatie (NOC*NSF)
Individuele doelen	Werken aan een gezonde, vitale en sociale samenleving waarbij Team Sportservice overheden, scholen en verenigingen op het gebied van sport en bewegen (Team Sportservice, 2022).	Sporten en bewegen mogelijk maken voor iedereen met een handicap waarbij Fonds Gehandicaptensport sportverenigingen ondersteunt (Fonds Gehandicaptensport, 2022).	Het platform bieden voor gemeenten rondom de doorontwikkeling van sport -en beweegbeleid (Sport en Gemeenten, 2022).	Optimale sportomstandigheden voor iedereen in Nederland (NOC*NSF, 2022).
Aan welke ‘games’ de organisaties deelnemen (blijkend uit provinciaal sportbeleid Zuid-Holland)	Niet in beleidsmatige, strategische documenten terug te vinden van Zuid-Holland.	Niet in beleidsmatige, strategische documenten terug te vinden van Zuid-Holland.	Niet in beleidsmatige, strategische documenten terug te vinden van Zuid-Holland.	Niet in beleidsmatige, strategische documenten terug te vinden van Zuid-Holland.

Figuur 10 Overzicht individuele doelen van sportorganisaties gerelateerd aan de deel te nemen ‘games’ uit Zuid-Holland.

Als laatste is onderzocht hoe de interacties daadwerkelijk plaatsvinden tussen de actoren. Gelderland heeft verschillende bijeenkomsten, waaronder kennissessies, inspiratiesessies en themabijeenkomsten. Gedurende het jaar worden per thema uit het provinciaal sportakkoord verschillende sessies georganiseerd. Aangesloten partners kunnen de verdieping opzoeken, kennis opdoen en elkaar ontmoeten. Zo heeft er in april 2022 een kennissessie Inclusief Sporten plaatsgevonden waarbij aangesloten partners de verdieping hebben gezocht rondom armoede in de sport (Gelders Sportakkoord, 2022). Eveneens in april 2022, heeft er een inspiratiesessie plaatsgevonden, maar dan rondom het thema een leven lang bewegen (Gelders Sportakkoord, 2022). Deze sessie heeft in het teken gestaan van sport en zorg. Verschillende partners afkomstig uit de sport en zorg zijn met elkaar in gesprek gegaan over de inzet van sport en zorg bij ziekenhuisopnames, waaronder ziekenhuis Gelderse Vallei (Gelders Sportakkoord, 2022). Tot slot heeft in 2021 een themabijeenkomst plaatsgevonden over het thema positieve sportcultuur. Bij deze bijeenkomst zijn in totaal 24 partners bijeengekomen om te bepalen welke concrete stappen gezet moeten worden om tot de positieve sportcultuur te geraken (Gelders Sportakkoord, 2021).

Naast de bijeenkomsten die inmiddels hebben plaatsgevonden staan er ook verschillende bijeenkomsten op de agenda. Wederom ingericht vanuit de centrale thema's uit het sportakkoord. Het opvallendste item op de agenda is het Gelders Sportakkoord Netwerkfestival. Een dag die in het teken staat om de behaalde resultaten te vieren en om elkaar fysiek te ontmoeten. De dag wordt georganiseerd met en door de partners (Gelders Sportakkoord, 2022).

Om al deze interacties te faciliteren heeft provincie Gelderland een eigen platform ontwikkeld, te bereiken via www.gelderssportakkoord.nl. Onder "partners" zijn alle partners te vinden die zich hebben aangesloten, inclusief contactgegevens en de thema's waarop zij actief zijn.

In Zuid-Holland heeft er vanaf 2019 tot nu maar een enkele bijeenkomst plaatsgevonden. Deze stakeholdersbijeenkomst heeft geen vervolg gehad, een gemiste kans.

Overige interacties met actoren vinden ambtelijk plaats tussen een provinciale beleidsmedewerker en medewerker van desbetreffende organisatie. Interacties vinden op dit moment plaats met Team Sportservice en Fonds Gehandicaptensport die de provinciale subsidieregelingen uitvoeren. Interacties tussen actoren onderling worden niet gefaciliteerd

door de provincie. Vergelijkbare kennissessies, inspiratiesessies en/of themabijeenkomsten worden niet georganiseerd. Ook de provinciale fora bieden geen mogelijkheden waardoor actoren niet met elkaar kunnen interacteren.

Uitkomsten

‘‘Wat zijn de beleidsmatige uitkomsten?’’

Dit zijn de beleidsmatige uitkomsten die interacties tussen de verschillende actoren hebben opgeleverd.

De belangrijkste beleidsmatige uitkomst is bij de provincie Gelderland de lancering van het provinciaal sportakkoord 2.0. Hierbij wordt niet meer actief gezocht naar partners die zich aan willen sluiten bij de provinciale ambities, maar ligt het initiatief bij het netwerk. Een succesvol sportbeleid hangt ook in het geval van Gelderland af met een ontwikkeld beleidsnetwerk (Rodrigues et. al., 2013). Het succes van het provinciale sportakkoord werkt tegelijkertijd agenderend voor het College van Gedeputeerde Staten. De eerste versie van het provinciale sportakkoord heeft in 2017 agenderend gewerkt voor wat is opgenomen in het coalitieakkoord wat in 2019 gesloten is. Het provinciaal sportakkoord 2.0 is vervolgens de uitkomst van de aangescherpte ambities uit het coalitieakkoord uit 2019. Het provinciaal sportakkoord kan naast een beleidsmatige uitkomst ook gezien worden als constitutie van het Gelderse sportnetwerk. Met 149 aangesloten partners is dit het grootste sportnetwerk van iedere provincie in Nederland.

Naast het provinciale sportakkoord heeft provincie Gelderland in 2019 de brochure ‘‘Op weg naar de toekomst – Open clubs en Vitale Sportparken gepubliceerd. Dit beleidsdocument legt specifieke aandacht op de ontwikkeling van open sportparken (provincie Gelderland, 2019). Via deze brochure wordt, in samenwerking met verenigingen, verenigingsondersteuners en de Gelderse Sportfederatie geprobeerd sportparken gedurende de hele week van sporters te voorzien.

Beleidsmatige uitkomsten die zijn ontstaan door de interacties tussen actoren zijn in de provincie Zuid-Holland niet te vinden. Het onderontwikkelde netwerk van Zuid-Holland zorgt ervoor dat er geen beleidsmatige input ontvangen wordt. Dit zorgt ervoor dat de provincie zelf aan zet blijft wat, hoe, met wie en op welke manier invulling aan het provinciale sportbeleid gegeven wordt. Op dit moment gebeurt dat vrijwel alleen in de vorm van het verstrekken van

subsidies. Focus op het uitbreiden van het netwerk is in geen enkel (beleid)document terug te vinden.

Management van het netwerk

“Welke rol spelen de provincies Gelderland en Zuid-Holland bij het managen van het netwerk?”

Het management van interactieprocessen in netwerken vindt plaats in situaties waarbij verschillende actoren met verschillende doelen met elkaar interacteren. Het netwerkmanagement richt zich op deze interacties en op het al dan niet verbeteren van de uitkomsten. In deze analyse is via spelmanagement (Klijn, Koppejan & Termeer, 1993) onderzocht, hoe provincies Gelderland en Zuid-Holland dit beïnvloeden. De elementen die in dit onderzoek centraal staan zijn: het selectief activeren van actoren, mobiliseren van bronnen en compromisvorming en gezamenlijke beeldvorming (Klijn, Koppejan & Termeer, 1993).

Gelderland speelt een actieve rol als het gaat om het selectief activeren van actoren. In 2019 is in samenwerking met (sport)verenigingen, verenigingsondersteuners en de Gelderse Sportfederatie een brochure opgesteld om aandacht te vestigen op open sportparken (Gelderland, 2019). De open sportparken moeten leiden tot meer bezetting op momenten dat de parken weinig tot niet worden bezocht. Het sportbeleidsnetwerk van Gelderland omvat sport, zorg, welzijn, overheid, toerisme en onderwijsorganisaties. In dit geval is specifiek samengewerkt met sportorganisaties binnen het netwerk om zo het gewenste resultaat te behalen.

Maart 2022 heeft de provincie het inspiratiedocument ‘Natuurinclusief sporten en bewegen’ gelanceerd. Ook dit is een voorbeeld van het selectief activeren van actoren, omdat dit document in samenwerking met alleen het NOC*NSF is opgesteld. Het document biedt tips om sportparken in Gelderland te vergroenen (NOC*NSF, 2022). Daarbij wordt specifiek stilgestaan bij het verstrekken van subsidies aan gemeenten. Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een subsidie als zij de biodiversiteit willen vergroten (Gelderland, 2022). Dit is een voorbeeld van enerzijds actoren selectief activeren én mobiliseren van extra bronnen, in de vorm van subsidies.

Gelderland probeert op meerdere manieren extra bronnen te mobiliseren. Een voorbeeld is de jaarlijkse stimuleringsprijs Gelders Sportklimaat. Iedereen die een plan heeft wat bijdraagt aan de verbetering van het Gelders Sportklimaat kan deelnemen (Omroep Gelderland, 2020). De winnaar ontvangt een bedrag van € 20.000,00 euro om zijn/haar plan uit te voeren.

Een ander voorbeeld is de extra inzet op de ontwikkeling van sporttalent met een beperking (Sport & Strategie, 2021). Het exact vrijgemaakte bedrag is niet te achterhalen, maar kan desondanks wel worden getypeerd als mobilisering van extra bronnen.

Provincie Gelderland zet met het nieuw gelanceerde provinciaal sportakkoord 2.0 in op gezamenlijke beeldvorming. Hiervoor haal ik nogmaals het citaat van gedeputeerde Jan Markink aan: “*Het mooie van dit akkoord vind ik dat veel verschillende organisaties een thema of project uit het Sportakkoord gaan trekken. Toen we in 2017 begonnen met het Gelders Sportakkoord waren het onze provinciale ambities waar we partners bij zochten. Dat is nu echt anders. We werken nu samen aan onze gezamenlijke doelen voor een beter sportklimaat in Gelderland.*”, (Wijchen Nieuws, 2021). Een beter sportklimaat in Gelderland wordt hierin als gezamenlijke beeldvorming gebruikt. Alleen wat heeft deze verwevenheid voor effect op het vermogen van de provincie om invloed uit te oefenen in de interactieprocessen. Zet de provincie zich hiermee niet indirect buitenspel.

Het beïnvloeden van het spelmanagement is daarom een aandachtspunt. Zoals bij het *beleidsnetwerk* omschreven wordt er in het Gelders Sportakkoord gewerkt met aanvoerders (coördinatoren) per thema. Hierbij is de constatering gedaan dat provincie Gelderland maar in een van de zes thema vertegenwoordigd is. De vraag in hoeverre de provincie zelf in staat is om de interactieprocessen te managen, als zij hier niet aan deelnemen, is een terechte. In het *beleidsproces* is vervolgens geconstateerd dat in de verschillende interactieprocessen rondom de thema's uiteenlopende doelen worden nagestreefd. Iedere organisatie heeft eigen doelen en belangen. Daarbij zijn de processen dynamisch en gevoelig voor veranderingen. Door het ontbreken van de provincie als coördinator bij ieder thema kan er bij mogelijke conflictsituaties geen rol gespeeld worden. In de interactieprocessen kan de provincie geen invloed uitoefenen omdat de rol van coördinator niet wordt opgepakt. Provincie Gelderland is maar in beperkte mate in staat om de spelen in het interactieproces te beïnvloeden, en daarmee mogelijke kansen onbenut laat, en eventuele conflicten niet kan ontmantelen.

Provincie Zuid-Holland speelt een zeer geringe rol bij het activeren van actoren. 24 juni 2022 organiseert de provincie Zuid-Holland een symposium ten aanzien van Sport en Bewegen in Zuid-Holland (Zuid-Holland, 2022).

Provincie Zuid-Holland speelt nagenoeg geen rol in het mobiliseren van bronnen en in de compromisvorming en gezamenlijke beeldvorming. Zoals in het *beleidsproces* van Zuid-Holland omschreven vindt er hier geen vereniging van doelen en belangen plaats. Het

gefragmenteerde karakter van het beleidsproces en het ontbreken van gezamenlijke beeldvorming kan met elkaar in verband worden gebracht.

Provincie Zuid-Holland is niet in staat invloed uit te oefenen in verschillende interactieprocessen, omdat er geen institutionalisering van het netwerk is waarbinnen interacties plaatsvinden. Hierdoor is het niet mogelijk om de doelen en belangen van actoren te verenigen. Er zijn wel degelijk doelen van actoren in het Zuid-Hollandse netwerk, maar zoals in het hoofdstuk *beleidsnetwerk* is geconcludeerd investeert Zuid-Holland niet in het achterhalen van de belangen, wensen en behoeften van actoren. De interacties tussen de actoren op basis van deze doelen ontbreken, de provincie is niet in staat om dit te beïnvloeden of hierin te faciliteren. Dit blijkt uit de praktijk door de bevindingen die zijn gedaan bij het Kennisplatform RTLS.

Conclusie

In deze casestudie is onderzocht wat de rol van beleidsnetwerken zijn bij de ontwikkeling van provinciaal sportbeleid bij de provincies Gelderland en Zuid-Holland. Door middel van documentanalyse is onderzocht welke elementen van beleidsnetwerken bijdragen aan een ontwikkeld provinciaal sportbeleid.

De belangrijkste conclusie uit het onderzoek is dat, vanwege het ontbreken van een wettelijke grondslag, beleidsnetwerken een essentiële rol spelen bij de ontwikkeling van provinciaal sportbeleid. De interacties die in deze netwerken plaatsvinden zijn bij beide provincies leidend. In het geval van Gelderland leidt het bruisende, omvangrijke netwerk tot diverse interacties tussen verschillende actoren. Deze interacties zijn leidend voor de uiteindelijke uitvoering, uitkomsten en resultaten van het provinciale sportbeleid. In Zuid-Holland gaat eenzelfde redenering op, maar dan leidt het onderontwikkelde netwerk tot een inactief beleidsproces waarbij actoren niet tot nauwelijks interacteren. Dit draagt bij aan een onderontwikkeld provinciaal sportbeleid.

Een volgende belangrijke conclusie is dat Gelderland er goed in is geslaagd om het netwerk te institutionaliseren, via het Gelders Sportakkoord. Het Gelders Sportakkoord vormt de plek waar de provinciale doelen in relatie worden gebracht met de individuele belangen van individuele organisaties. Deze vereniging is van essentieel belang op basis waarvan organisaties besluiten wel of niet deel te nemen aan het beleidsproces waarin, in samenwerking met andere organisaties, acties worden ondernomen ter realisatie van een thema.

Zuid-Holland schiet tekort bij nagenoeg ieder element uit de beleidsnetwerktheorie. Het beleidsnetwerk is in Zuid-Holland niet geïnstitutionaliseerd. Binnen het netwerk wordt niet geïnvesteerd in kenmerken die van belang zijn in het opvolgende interactieproces, zoals belangen, wensen en behoeften van actoren. Daarnaast is het beleidsproces van Zuid-Holland niet ingericht en vinden er weinig interacties tussen actoren plaats.

De laatste conclusie is dat Gelderland en Zuid-Holland beiden tekortschieten bij het beïnvloeden van het netwerk tijdens interactieprocessen. Gelderland treedt in de interactieprocessen op de verschillende thema's niet op als coördinator. Door dit niet te doen wordt het lastig om invloed uit te oefenen, te coördineren of te faciliteren bij eventuele conflictsituaties. Zuid-Holland kan eveneens geen invloed uitoefenen, maar dit heeft een andere oorzaak. Doordat het netwerk van Zuid-Holland niet is geïnstitutionaliseerd kunnen doelen niet met elkaar worden verenigd. Dit gekoppeld aan het ontbreken van interacties zorgt ervoor dat de rol van manager van het netwerk niet kan plaatsvinden.

Discussie

De verwachting in dit onderzoek was dat een onderontwikkeld beleidsnetwerk leidt tot een onderontwikkeld sportbeleid. Uit het onderzoek blijkt dat het beleidsnetwerk van provincie Zuid-Holland inderdaad onderontwikkeld is. Echter kan er gediscussieerd worden of dit niet twee kanten op werkt. Het onderontwikkelde netwerk leidt tot een onderontwikkeld sportbeleid, maar er zijn ook signalen dat het onderontwikkelde sportbeleid de formatie en het creëren van een ontwikkeld beleidsnetwerk in de weg staat.

Zo is de beleidsmatige inzet op het gebied van sportbeleid gering. In het coalitieakkoord is sport, in tegenstelling tot Gelderland, een klein thema waarbij zeer weinig ambities geformuleerd zijn. Dit heeft gevolgen voor het formeren van een netwerk. Potentiele partners kunnen zich door het ontbreken van provinciale ambities niet identificeren en neemt het initiatief om bij te dragen af. Een interessant vervolgonderzoek is daarom een onderzoek of een ontwikkeld sportbeleid noodzakelijk is om een beleidsnetwerk te formeren.

Bibliografie

Achterhoek, (2022). *Over de Achterhoek*. Geraadpleegd via: <https://achterhoek.nl/over-de-achterhoek>.

Achterhoek in Beweging, (2022). *Regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2020 – 2030*.

Geraadpleegd via: <https://www.achterhoekinbeweging.nl/over-ons/regionaal-beweeg--en-sportakkoord-2020---2030>.

Agostini M. (1995). *Media monsters on the prowl for Olympic flesh*. The Sydney Morning Herald. 1995;70.

Alles over Sport, (2019). *Sportakkoord: ambities voor de sport tot en met 2021*. Geraadpleegd via: <https://www.allesoversport.nl/thema/beleid/sportakkoord-ambities-voor-de-sport-tot-en-met-2021/>.

Alles over Sport, (2019). *Waarom sporten en bewegen de kwaliteit van leven verbeteren*.

Geraadpleegd via: <https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/waarom-sporten-en-bewegen-de-kwaliteit-van-leven-verbeteren/>.

Allison, G.T. (1971). *The essence of decision. Explaining the Cuban Missile Crisis*. Harvard University.

Benson, J.K. (1982). *A framework for policy analysis*, in: Rogers, D.L. & Whetten, D.A (eds.), *Interorganisational Co- ordination: Theory, Research, and Implementation*. Iowa State University Press, Ames.

Bas van de Goor Foundation, (2022). *Wat we doen*. Geraadpleegd via:

<https://www.bvdgf.org/over-ons/wat-we-doen>.

Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Amsterdam, Boom onderwijs.

Boeije, H. (2009). *Analysis in qualitative research*. Uitgever: Sage Publications Ltd. Druk: 1.

Breedveld, K. (2006). *Verschillen in sportdeelname*. In: K. Breedveld en A. Tiessen-Raaphorst (red.). *Rapportage Sport 2006*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Bryman, A. (2015). *Social research methods*. 5th edition. Oxford: University Press.

Cohen, M.D., March, J.G. & Olsen, J.P. (1972). *A garbage can model of organisational choice*. *Administrative Science Quarterly*, 17, 1-25.

Cousens, L. & Slack, T. (1996). *Emerging patterns of inter-organizational relations: A network perspective of North American professional sport leagues*. *European Sport Management Quarterly*, 3, 48–69.

Crozier, M. & Friedberg, E. (1980). *Actors and systems; the politics of collective action*. University of Chicago Press, Chicago/London.

Daellenbach, K., Davies, J. & Ashill, N.J. (2006). Understanding sponsorship and sponsorship relationships - Multiple frames and multiple perspectives. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 11, 73–87.

De Onderwijsspecialisten, (2022). *Onze koers: samen met jou!* Geraadpleegd via: <https://www.deonderwijsspecialisten.nl/koers/>.

DSP-Groep, (2020). *Ondermijningsrisico's in de Gelderse sport in beeld*. Geraadpleegd via: <https://www.dsp-groep.nl/wp-content/uploads/19PD-Ondermijning-in-de-Gelderse-sport-DSP-december-2020.pdf>.

Forester, J. (1989). *Planning in the phase of power*. University of California Press, Berkeley.

Friend J.K., Power, J.M. & Yewlett, C.J.L. (1974). *Public planning: the inter-corporate dimension*. London: Travistock Publications.

Fonds Gehandicaptensport, (2022). *Over ons*. Geraadpleegd via: <https://www.fondsgehandicaptensport.nl/over-ons/>.

Gelders Sportakkoord, (2021). *Aanvoeders klaar voor de start!* Geraadpleegd via:

<https://www.gelderssportakkoord.nl/artikel/aanvoeders-klaar-voor-de-start/>.

Gelders Sportakkoord, (2022). *Netwerkfestival*. Geraadpleegd via:

<https://www.gelderssportakkoord.nl/agenda/netwerkfestival/>.

Gelderse Sport Federatie, (2019). *Papendal Experience, een echte ervaring!* Geraadpleegd

via: <https://www.gelderssportfederatie.nl/papendal-experience-op-6-november/>.

Gelders Sportakkoord, (2021). *Veel inspiratie bij themabijeenkomst Positieve sportcultuur*.

Geraadpleegd via: <https://www.gelderssportakkoord.nl/artikel/veel-inspiratie-bij-themabijeenkomst-positieve-sportcultuur/>.

Gelders Sportakkoord, (2022). *Verslag inspiratiesessie Beweginghuizen*. Geraadpleegd

via: <https://www.gelderssportakkoord.nl/artikel/verslag-inspiratiesessie-beweginghuizen/>.

Gelders Sportakkoord, (2022). *Verslag Kennissessie Inclusief Sporten: samen uitsluiting door armoede in sport en bewegen aanpakken*. Geraadpleegd via:

<https://www.gelderssportakkoord.nl/artikel/verslag-kennissessie-inclusief-sporten-samen-uitsluiting-door-armoede-in-sport-en-bewegen-aanpakken/>.

Gelderse Sport Federatie, (2021). *Gelders sportakkoord 2.0*. Arnhem: Gelderse Sport Federatie.

Gelderse Vallei, (2021). *Ja! Wij doen mee met het Gelders Sportakkoord 2.0*. Geraadpleegd

via: <https://www.geldersevallei.nl/sports-valley/nieuws/Wij-doen-mee-met-het-Gelders-Sportakkoord-2.0>.

Hanf, K. & Scharpf, F.W. (1978). *Interorganizational Policy Making: Limits to Coordination and Central Control*. London, Beverly Hills: Sage Publications.

Houlihan, B. (2005). *Public sector sport policy*. International review for the sociology of sport, 40/2, 163-185.

Interprovinciaal Overleg, (2022). *FAQ over de financiën van provincies*. Geraadpleegd via: <https://www.ipo.nl/thema-s/financien/faq-over-de-financien-van-provincies/>.

Jeugdfonds Sport & Cultuur, (2022). *Over ons*. Geraadpleegd via: <https://jeugdfondssportencultuur.nl/over-ons/>.

Kenniscentrum Sport & Bewegen, (2021). *Nieuwe sport- en beweegcijfers naar sociaaleconomisch milieu*. Geraadpleegd via: <https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/nieuws/nieuwe-sport-en-beweegcijfers-naar-sociaaleconomisch-milieu/>.

Kenniscentrum Sport & Bewegen, (2022). *Over ons*. Geraadpleegd via: <https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/over-ons/>.

KNVB, (2022). *Missie*. Geraadpleegd via: <https://www.knvb.nl/over-ons/over-de-knvb/missie>.

Klijn, E.H. & Koppejan, J.M.F. (2000). *Public management and policy networks: foundations of a network approach to governance*. *Public Management* 2(2), pp. 135-158.

Klijn, E.H., Koppejan, J.M.F. & Termeer, K. (1993). *Van beleidsnetwerken naar netwerkmanagement*. Erasmus Universiteit Rotterdam, vakgroep Bestuurskunde.

Knaap, P., Pattyn, V. & Hanemaayer, D. (2020). *Beleidsevaluatie in theorie en praktijk*. Den Haag, Boom uitgevers.

Lehtonen, K. & Uusikylä, P. (2021). *How Do Networks Reflect Collaborative Governance? The Case of a Sport Policy Program*. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 18, 779.

Levine, S., White, P.E. (1961). *Exchange as a conceptual framework for the study of interorganisational relationships*. *Administration Science Quarterly*, 5, 583-601.

Lindblom, C.E. (1965). *The Intelligence of Democracy: decision Making through Mutual Adjustment*, New York: The Free Press.

Mulier Instituut, (2022). *Over ons*. Geraadpleegd via: <https://www.mulierinstituut.nl/over-mulier/>.

Nederlandse Sportraad, (2020). *Van beleidsscenario's naar een toekomstbestendige organisatie en financiering van de sport*. Geraadpleegd via: <https://www.nederlandse-sportraad.nl/actueel/nieuws/2020/09/17/van-beleidsscenario's-naar-een-toekomstbestendige-organisatie-en-financiering-van-de-sport>.

Nixon, H.L. (1992). *A social network analysis of influences on athletes to play with pain and injuries*. *Journal of Sport & Social Issues*, 16, 127–135.

NOC*NSF, (2022). *Missie, visie, doelstelling*. Geraadpleegd via: <https://nocnsf.nl/missie-visie-doelstelling-nocnsf>.

NOC*NSF, (2022). *Natuurinclusief Sporten en Bewegen*. Geraadpleegd via: <https://nocnsf.nl/media/5415/natuurinclusief-sporten-en-bewegen.pdf>.

NOC*NSF, (2020). *Zo sport Nederland*. Geraadpleegd via: https://nocnsf.nl/media/4412/zo-sport-nederland-2020_def.pdf.

Omroep Gelderland, (2020). *Gelderland maakt werk van sport*. Geraadpleegd via: <https://www.gld.nl/nieuws/2474240/gelderland-maakt-werk-van-sport>

Omroep Gelderland, (2020). *Kans op 20.000 euro voor beweeginitiatief met de nieuwe Stimuleringsprijs Gelders sportklimaat*. Geraadpleegd via: <https://www.gld.nl/nieuws/2475123/kans-op-20000-euro-voor-beweeginitiatief-met-de-nieuwe-stimuleringsprijs-gelders-sportklimaat>.

Overheid.nl, (2022). *Openstellingsbesluit subsidie sportactiviteiten voor mensen met een beperking Zuid-Holland 2022*. Geraadpleegd via: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673485/1>.

Papendal, (2022). *Het hart van de Nederlandse topsport*. Geraadpleegd via:

<https://papendal.nl/over-papendal/over-sportcentrum-papendal/>.

Provinciaal Blad Zuid-Holland, (2022). *Openstellingsbesluit subsidie sportactiviteiten voor mensen met een beperking Zuid-Holland 2022*. Geraadpleegd via:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673485/1>.

Provincie Gelderland, (2019). *Coalitieakkoord 2019-2023. Samen voor Gelderland*.

Geraadpleegd via:

https://media.gelderland.nl/Coalitieakkoord_Samen_voor_Gelderland_e4827489e0.pdf.

Provincie Gelderland, (2021). *Gelders Sportakkoord 2.0*. Geraadpleegd via:

<https://www.gelderssportakkoord.nl/wp-content/uploads/2021/03/GSF-20-3146-Gelders-Sportakkoord-versie-februari-2021.pdf>.

Provincie Gelderland, (2022). *Laat de natuur bloeien in de sport*. Geraadpleegd via:

<https://www.gelderland.nl/nieuws/laat-de-natuur-bloeien-in-de-sport>.

Provincie Gelderland, (2019). *Op weg naar de toekomst. Open clubs en vitale sportparken*.

Geraadpleegd via:

https://media.gelderland.nl/Brochure_Op_weg_naar_de_toekomst_Open_Clubs_en_Vitale_Sportparken_0471ba90b8.pdf.

Provincie Zuid-Holland, (2019). *Coalitieakkoord 2019-2023. Elkde dag beter Zuid-Holland*.

Geraadpleegd via: <https://www.zuid-holland.nl/politiek-bestuur/coalitieakkoord-elke-dag-beter-zuid-holland/>.

Provincie Zuid-Holland, (2020). *Startnotitie Sport & Recreatie*. Geraadpleegd als pdf.

Provincie Zuid-Holland, (2022). Kennisplatform Recreatie, Toerisme, Landschap en Sport.

Geraadpleegd via: <https://kennisplatform-recreatie-toerisme-landschap-en-sport-pzh.hub.arcgis.com>.

Provincie Zuid-Holland, (2020). *Oploop Sport en Recreatie Anne Koning met stakeholders*. Geraadpleegd via een interne bron binnen de provincie Zuid-Holland.

Provincie Zuid-Holland, (2022). *Sport en bewegen*. Geraadpleegd via: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/gezonde-veilige-leefomgeving/sport-recreatie/sport-bewegen/>.

Provincie Zuid-Holland, (2022). *Symposium: Sport en bewegen in Zuid-Holland Om de hoek en voor iedereen!* Gebruikt als e-mail.

Quatman, C. & Chelladurai, P. (2008). The social construction of knowledge in the field of sport management: A social network perspective. *Journal of Sport Management*, 22, 651–676.

Reitsma, M. & Hoekman, R. (2019). *Sport in provinciale coalitieakkoorden 2019-2023*. Geraadpleegd via <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25228/sport-in-provinciale-coalitieakkoorden-2019-2023/>.

Rhodes, R.A.W. (2008). *Policy Network Analysis*. Oxford Handbooks Online.

Rhodes, R.A.W. (1981). *Control and Power in central- Local government relations*. Gower, Farnborough.

Rijksoverheid, (2018). *Nationaal Preventieakkoord*. Geraadpleegd via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord>.

Rijksoverheid, (2018). *Nationaal Sportakkoord*. Geraadpleegd via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/29/sportakkoord>.

Rijksoverheid, (2021). *Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst*. Geraadpleegd via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/01/10/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>.

Roderick, M. (1998). *The sociology of risk, pain, and injury: A comment on the work of Howard, L. & Nixon, I.I.* Sociology of Sport Journal, 15, 64–79.

Rodrigues, S., de Bosscher, V. & Adão, P. (2013). *The network perspective applied to the sport system: a systematic review.* Vrije Universiteit Brussel, Lissabon Universiteit, Utrecht Universiteit.

Scharpf, F.W. (1997). *Games real actors play; actor centred institutionalism in policy research;* Westview Press, Boulder (Co).

Seawright, J. & Gerring, J. (2008). Case Selection Techniques in Case Study Research: A Menu of Qualitative and Quantitative Option. *Political Research Quarterly*, 61(2), 294-308.

Seippel, Ø. & Belbo, S.J. (...). *Sport clubs, policy network and local politics.* International Journal of Sport Policy 13(3):1-21.

Sport en Gemeenten, (2022). *Missie.* Geraadpleegd via: <https://sportengemeenten.nl/wie-zijn-wij/missie/>.

Sport en Strategie, (2021). *Provincie Gelderland zet extra in op sporttalent met beperking.* Geraadpleegd via: <https://www.sportenstrategie.nl/overheid/provincie-gelderland-zet-extra-in-op-sporttalent-met-beperking/>.

SportknowhowXL, (2021). *Gelderland zet zich via evenementen in voor maatschappij.* Geraadpleegd via: <https://www.sportknowhowxl.nl/nieuws-en-achtergronden/nieuwsberichten/nieuwsbericht/129581/gelderland-zet-zich-via-evenementen-in-voor-maatschappij>

Sportservice Ede, (2019). *Sportakkoord Ede.* Geraadpleegd via: https://www.sportservice-edel.nl/wp-content/uploads/2019/11/2019sportakkoord_edel.pdf.

Sportief Groot Worden, (2021). *Sportief Groot Worden in Gelderland!* Geraadpleegd via: <https://www.sportiefgrootworden.nl/site/home>.

Staat van Zuid-Holland, (2022). Kennisplatform RTLS. Geraadpleegd via:
https://staatvan.zuid-holland.nl/portfolio_page/kennisplatformrtls/.

Stichting de Liemerse Breedtesport, (2022). *Over ons*. Geraadpleegd via:
<http://www.deliezersbreedtesport.nl/over-ons/>.

Team Sportservice, (2022). *Voucherregeling sport- en beweegaanbod openbare ruimte*.
Geraadpleegd via: <https://www.teamsportservice.nl/voucherregeling/>

Team Sportservice, (2022). *Wie is Team Sportservice*. Geraadpleegd via:
<https://www.teamsportservice.nl/wie-is-team-sportservice/>.

Tweede Kamer, (2021). *Motie van het lid Van der Laan c.s. over een sportwet*. Geraadpleegd
via:
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z13333&did=2021D28447>

Uniek Sporten, (2022). *Over ons*. Geraadpleegd via: <https://www.unieksporten.nl/over-ons>.

Uniek Sporten, (2022). *Provincie Zuid-Holland Matchfunder*. Geraadpleegd via:
<https://www.unieksporten.nl/crowdfunding/matchfunders/15/provincie-zuid-holland>.

Wäsche, H., Dickson, G. & Woll, A. (2017). *Social network analysis in sport research: an emerging paradigm*. *European Journal for Sport and Society*, 14(3):1-28.

Wijchen Nieuws, (2021). *Organisaties werken samen in Gelders Sportakkoord 2.0*.
Geraadpleegd via: <https://wijchen.nieuws.nl/lokaal/20210310/organisaties-werken-samen-in-gelders-sportakkoord-2-0/>.

Wolfe, R., Meenaghan, T. & O'Sullivan, P. (2002). *The sports network: Insights into the shifting balance of power*. *Journal of Business Research*, 55, 611–622.